

INDICELE ACCESULUI LA INFORMAȚIE: măsurarea transparenței instituțiilor publice din Republica Moldova

Ediția 2023

AUTORI

DR HABIL. DAWID SZEŚCIŁO

Dr habil. Dawid Sześciło – profesor asistent la Facultatea de Drept și Administrare, Universitatea din Varșovia; profesor invitat la Universitatea de Studii Economice din Viena (2014-2015) și Universitatea de Stat din Georgia, Atlanta (2019); expert în cadrul mai multor organizații internaționale (de ex. OECD SIGMA) în domeniul reformei administrației publice în Albania, Armenia, Bosnia și Herțegovina, Moldova, Macedonia de Nord, Serbia și Ucraina. Autor a peste 200 de publicații academice în domeniul administrației publice, dreptului administrativ și drepturilor omului.

STELA PAVLOV

Stela Pavlov – Expertă/consultantă în domeniul reformelor în sectorul mass-media, anticorupție și justiției pentru Consiliul Europei, PNUD, Soros Moldova, Freedom House și proiecte finanțate de UE; fostă șefă de secție la Ministerul Justiției, axată pe elaborarea legislației relevante în domeniul statului de drept, justiției, integrității, anticorupției și accesului la informație. Dna Pavlov este, de asemenea, autoare și coautoare a mai multor proiecte de lege, publicații și studii în domeniul justiției, prevenirii corupției și accesului la informație.

Acest raport este parte a proiectului „Presa în sprijinul democrației, incluziunii și responsabilității în Moldova” (MEDIA-M), finanțat de USAID, Ambasada Marii Britanii la Chișinău și implementat de Freedom House și Internews in Moldova, care are ca scop promovarea dezvoltării mass media independente și profesioniste, și crearea unui sector media mai rezistent la presiunile politice și economice. Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Freedom House și nu reflectă în mod necesar viziunea Regatului Unit, USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

CUPRINS

REZUMAT	4
INTRODUCERE	7
PILONUL I: CADRUL LEGISLATIV [40%]	8
Metodologie	8
Evaluare	13
Reglementările generale	13
Transparența proactivă	14
Accesul la informație la solicitare	16
Aplicarea în practică	17
Rezumat	19
PILONUL II: TRANSPARENȚA PROACTIVĂ [30%]	20
Metodologie	20
Evaluare	22
PILONUL III: ACCESUL LA SOLICITARE [30%]	25
Metodologie	25
Evaluare	27
RECOMANDĂRI	34
ANEXA 1. TRANSPARENȚA PROACTIVĂ – PUNCTAJ	35
ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ	39
ANEXA 3. EVALUAREA CONFORMITĂȚII NOII LEGI PRIVIND ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC CU CONVENȚIA DE LA TROMSØ	44
Articolul 1 – Prevederi generale	45
Articolul 2 – Dreptul de acces la documentele oficiale	46
Articolul 3 – Posibile limitări privind accesul la documentele oficiale	47
Articolul 4 – Solicitarea accesului la documentele oficiale	48
Articolul 5 – Procesarea solicitării accesului la documente oficiale	48
Articolul 6 – Forme de acces la documentele oficiale	49
Articolul 7 – Taxe pentru accesul la documentele oficiale	50
Articolul 8 – Procedura de revizuire	50
Articolul 9 – Măsuri complementare	51
Articolul 10 – Documente făcute publice la inițiativa autorităților publice	51

REZUMAT

În anul 2021 a fost publicat primul raport prin care a fost analizat gradul de transparență al instituțiilor publice din Republica Moldova. Analiza noastră s-a axat atât pe calitatea legislației din acest domeniu, cât și pe aplicarea practică a cerințelor și standardelor care decurg din lege. Indicele este format din trei componente:

- Revizuirea cadrului legislativ;
- Gradul de transparență proactivă a instituțiilor publice;
- Eficacitatea procedurii de acces la informații de interes public la solicitare.

Evaluarea generală a situației în primele două ediții ale analizei a fost mai degrabă pesimistă, demonstrând lacune semnificative în legislație și împărtășind vești și mai puțin pozitive despre practică. Valoarea totală a Indicelui accesului la informație pentru anul 2021 nu a depășit 50, ceea ce a demonstrat existența unor probleme sistemice în acest domeniu. Situația nu s-a îmbunătățit în 2022, când valoarea totală a indicelui a fost doar puțin mai mare.

Indicele Accesului la Informație 2021 – Rezultate

Indicele Accesului la Informație 2022 – Rezultate

REZUMAT

În acest an, bazându-ne pe aceeași abordare metodologică, am extins în continuare eșantionul de instituții publice (88 de entități, față de 65 în 2021 și 73 în 2022), cu ajustări minore ale metodologiei de examinare a practicii noastre de procesare a solicitărilor de informații de interes public (modificarea conținutului eșantionului de solicitări distribuite furnizorilor de informații relevanți).

Scorul total este mai mare decât în edițiile anterioare, ceea ce este atribuit în totalitate revizuirii cadrului legislativ. Noua Lege privind accesul la informațiile de interes public, adoptată în iunie 2023, va intra în vigoare în ianuarie 2024. Noi, însă, am făcut-o deja obiectul evaluării noastre, considerând că evaluarea legislației care va fi abrogată în curând ar avea o valoare practică redusă. Noua lege respectă principalele standarde internaționale și marchează un progres în ceea ce privește calitatea cadrului legislativ pentru transparență, deși punerea în aplicare a acesteia va putea fi evaluată pentru prima dată abia anul viitor. Noua Lege privind accesul la informațiile de interes public:

- introduce cea mai largă definiție posibilă a informațiilor de interes public și un catalog extins de instituții care trebuie să disemineze informații;
- extinde catalogul de informații care trebuie dezvăluite în mod proactiv pe paginile web ale instituțiilor publice;
- micșorează termenele de procesare a solicitărilor de informații de interes public și raționalizează controlul judiciar al acțiunilor și omisiunilor furnizorilor de informații în această privință;
- clarifică reglementarea modului de comunicare a informațiilor de interes public și normele de impunere a taxelor pentru comunicarea de informații;
- instituie un mecanism de impunere a unor sancțiuni pecuniare sub formă de amendă pentru încălcarea dreptului la informare;
- prevede monitorizarea practicilor administrative în ceea ce privește soluționarea solicitărilor de informații de interes public.

Cu toate acestea, aspectul practic, și mai important, al accesului la informații rămâne o provocare. Nu s-au înregistrat progrese palpabile în ceea ce privește transparența proactivă și accesul la informații la solicitare. O parte din aceste probleme își au originea în calitatea joasă a legislației încă în vigoare. De exemplu, nu este pe deplin clar pentru instituțiile publice în ce măsură sunt obligate să comunice informații salariale și alte date financiare importante. Intrarea în vigoare a noii legi ar trebui să aibă un impact pozitiv în această privință. Noua lege garantează transparența datelor cu caracter personal ale funcționarilor publici referitoare la activitățile lor profesionale (îndeplinirea funcțiilor publice). Datele privind remunerarea, printre alte categorii de informații, vor face obiectul publicării obligatorii.

Indicele Accesului la Informație 2023 – Rezultate

REZUMAT

Cu toate acestea, unele probleme nu sunt direct legate de calitatea legislației, ci mai degrabă demonstrează o cultură scăzută a transparenței în rândul instituțiilor publice (în special a autorităților locale și a întreprinderilor publice), ceea ce indică necesitatea unor activități suplimentare de monitorizare, supraveghere și sensibilizare.

Intrarea în vigoare a unui nou cadru legislativ nu va garanta, în mod automat, că toate instituțiile publice își vor îmbunătăți eforturile în direcția unei transparențe sporite. Este extrem de important ca atât Cancelaria de Stat, cât și Avocatul Poporului, în calitate de instituții principale responsabile de monitorizarea punerii în aplicare a noii legislații, să dispună de capacități suficiente și să își demonstreze angajamentul de a juca rolul de „comisar pentru informații”, combinând monitorizarea practicilor administrative și judiciare, colectarea de date, inspecția, sensibilizarea, consilierea și formarea profesională. Realizarea eficientă a acestor funcții va fi esențială pentru atingerea unor progrese concrete în acest domeniu.

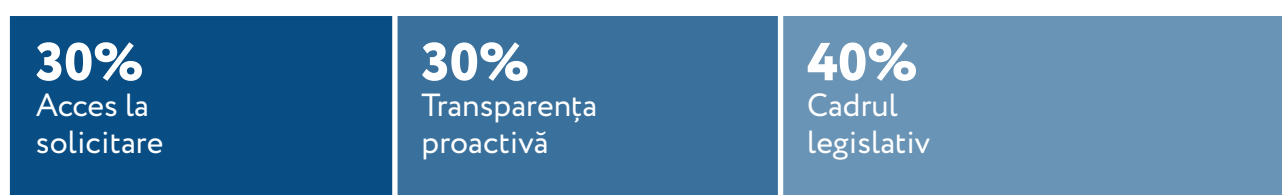
Anexa nr. 3 la raport conține o evaluare a noii legi din punct de vedere al conformității acesteia cu standardele stabilite de Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale (Convenția de la Tromsø), ratificată de Republica Moldova la 2 septembrie 2016. Acesta rămâne singurul tratat internațional dedicat special acestui domeniu. Evaluarea noastră vine ca urmare a raportului prezentat de Guvernul Republicii Moldova privind implementarea acestei convenții în septembrie 2023¹.

¹ <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-republic-of-moldova/1680acc33a>.

INTRODUCERE

Evaluarea expusă în prezentul raport s-a bazat pe aceeași abordare metodologică ca și evaluările anterioare efectuate în 2021 și 2022. Au fost operate modificări minore legate doar de conținutul solicitărilor de informații de interes public expediate instituțiilor publice pentru a evalua receptivitatea acestora la obligațiile de transparență, precum și de extinderea eșantionului de instituții vizate de evaluare. Componenta Indicelui final al accesului la informație subliniază faptul că o transparență funcțională necesită atât un cadru juridic de bună calitate, cât și o implementare eficientă a legislației respective.

Indicele accesului la informație – Componenta

CADRUL LEGISLATIV: Măsoară conformitatea cadrului legislativ cu standardele internaționale minime de transparență, inclusiv:

- Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale (Convenția de la Tromsø);²
- Principiile administrației publice ale OCDE SIGMA;³
- Indicele global al datelor deschise;⁴
- Rating-ul dreptului la informare, gestionată de Access Info Europe (AIE) și
- Centrul pentru Drept și Democrație (CLD).⁵

TRANSPARENȚA PROACTIVĂ: Măsoară disponibilitatea seturilor de date de bază și a informațiilor cheie pe paginile web ale instituțiilor publice. Paginile web ale fiecărei instituții au fost examinate pentru a verifica dacă setul standardizat de informații este: a) dezvăluit în mod proactiv; b) disponibil într-un format deschis; c) actualizat.

ACCESUL LA SOLICITARE: măsoară performanța instituțiilor publice în ce privește procesarea solicitărilor de informații de interes public după următoarele criterii: promptitudinea răspunsului; tipul de răspuns - aprobare, refuz, lipsa răspunsului; exhaustivitatea informațiilor furnizate; forma de prezentare a informațiilor și taxele aplicate pentru accesul la informații.

Pentru a încheia această parte a raportului, propunem măsuri cheie care să fie puse în aplicare de către autoritățile publice și alte instituții publice pentru a spori nivelul de transparență și pentru a aborda problemele prezentate în raport.

2 <https://rm.coe.int/1680084826>.

3 <http://www.sigmaxweb.org/publications/principles-public-administration.htm>.

4 <https://index.okfn.org>.

5 <https://www.rti-rating.org>.

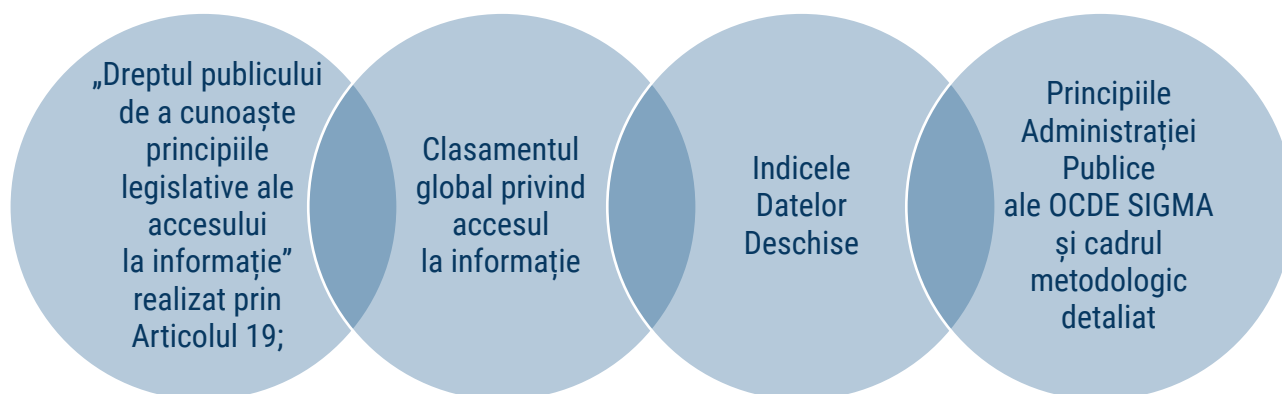
PILONUL I: CADRUL LEGISLATIV [40%]

	2021	2022	2023
PUNCTAJ	22/40	22/40	34/40

METODOLOGIE

Convenția de la Tromsø rămâne a fi singurul tratat internațional care prevede standarde generale de punere în aplicare a dreptului la informare. Acest act, însă, ca rezultat al unui consens politic între diferite tradiții juridice și culturi constituționale, oferă mai degrabă un standard de bază și minim de protecție a dreptului la informare. Organismele guvernamentale și neguvernamentale internaționale au elaborat cerințe mai progresiste în acest sens. Acestea includ, de exemplu:

- „Dreptul publicului de a cunoaște principiile legislative ale accesului la informație” realizat de Articolul 19;
- Clasamentul global privind accesul la informație;
- Indicele datelor deschise;
- Principiile administrației publice ale OCDE SIGMA și cadrul metodologic mai detaliat.

Pornind de la aceste surse, a fost elaborat cadrul metodologic unic de evaluare a corespunderii legislației Republicii Moldova cu standardele și cerințele de transparență, care contribuie la asigurarea corespunzătoare a accesului la informație. Această metodologie acoperă toate aspectele majore ale cadrului legislativ privind accesul la informațiile de interes public și acoperă patru dimensiuni:

- **Reglementări generale** – statutul constituțional al dreptului la informare, domeniul de aplicare al obligațiilor de transparență (domeniul de aplicare instituțional), accesul la dreptul la informare și restricțiile legitime în ceea ce privește accesul la informațiile publice;
- **Transparență proactivă** – care sunt obligațiile instituțiilor publice și standardele tehnice de asigurare proactivă a accesului la informație;
- **Accesul la informație la solicitare** – care sunt condițiile procedurale de obținere a informațiilor la solicitarea individuală a unei persoane interesate;

- **Aplicarea în practică** – cum și cine monitorizează și analizează respectarea de către instituțiile publice a legislației în domeniul transparenței și, dacă este cazul, impune sancțiuni.

Pe fiecare dimensiune au fost elaborate mai multe criterii ponderate specifice care reflectă importanța acestora. Unele criterii pot fi îndeplinite parțial sau integral, ceea ce se reflectă în punctajul acordat. Punctajul total reprezintă suma tuturor punctelor acordate pentru fiecare criteriu. Tabelul de mai jos conține toate criteriile și explică modalitatea de acordare a punctajului.

Reglementări generale [13 puncte]		
Statutul dreptului la informare	0	Dreptul la informare nu este recunoscut la nivel constituțional
	2	Dreptul la informare are statut constituțional
Categoriile de instituții care au obligația de a asigura accesul la informație	0	Cel puțin două dintre următoarele categorii de instituții nu au obligațiile aplicabile furnizorilor de informații de interes public: a) instituții private care îndeplinesc funcții publice (în ceea ce privește informațiile referitoare la îndeplinirea funcțiilor publice); b) instituțiile de drept privat fondate sau controlate de instituții publice (de ex., companii, fundații); c) beneficiarii de finanțare publică (prin subvenții sau contracte) în ceea ce privește informațiile referitoare la utilizarea fondurilor publice
	1	Una din următoarele categorii de instituții nu au obligațiile aplicabile furnizorilor de informații de interes public: a) instituții private care îndeplinesc funcții publice (în ceea ce privește informațiile referitoare la îndeplinirea funcțiilor publice); b) instituțiile de drept privat fondate sau controlate de instituții publice (de ex., companii, fundații); c) beneficiarii de finanțare publică (prin subvenții sau contracte) în ceea ce privește informațiile referitoare la utilizarea fondurilor publice
	3	Toate instituțiile care îndeplinesc funcții publice, fondate sau controlate de instituții publice, care utilizează fonduri sau bunuri publice, sau beneficiază de subvenții sunt considerate furnizori de informații de interes public și sunt obligate să facă publică orice informație în orice formă (întocmită sau recepționată sau deținută de ele)
Accesul la informație	0	Doar cetățenii țării au acces la informație
	1	Există unele restricții privind accesul la informație în baza naționalității solicitantului sau a altui criteriu (persoană juridică, persoană fizică)
	3	Orice persoană fizică sau juridică are dreptul de acces la informație, indiferent de naționalitate
Restricții legitime	0	Lista restricțiilor legitime este mai mare decât cea prevăzută în Convenția de la Tromsø, iar la aplicarea acestora nu se ține cont de prejudiciul potențial sau interesul public

	2	Restricțiile legitime corespund celor prevăzute de Convenția de la Tromsø, dar nu există nici o cerință de evaluare a prejudiciului potențial și a interesului public la aplicarea restricțiilor
	5	Restricțiile legitime corespund celor prevăzute de Convenția de la Tromsø; există obligativitatea de a ține cont de prejudiciul potențial și interesul public la adoptarea deciziei privind aplicarea acestora
Transparență proactivă [7 puncte]		
Categoriile de informații	0	Legislația nu prevede categoriile de informații care urmează a fi publicate în mod proactiv pe paginile web ale instituțiilor publice
	3	Printre informațiile care urmează a fi publicate în mod proactiv în baza legii se regăsesc doar informațiile de bază – informații organizaționale, despre funcții și financiare
	5	Legislația prevede o listă largă a informațiilor care urmează a fi publicate în mod proactiv, care include majoritatea categoriilor de informații publice
Standarde tehnice	0	Termenul și standardele tehnice de publicare a datelor nu sunt prevăzute în legislație
	1	Legislația prevede câteva standarde de bază privind termenul și cerințele tehnice de publicare a datelor
	2	Legislația prevede publicarea și actualizarea promptă a informațiilor în format deschis pentru public
Accesul la informație la solicitare [10 puncte]		
Depunerea solicitării	0	Solicitantul urmează să argumenteze necesitatea solicitării informației
	2	Solicitantului nu i se cere să argumenteze necesitatea solicitării informației
Formatul solicitării	0	Legea nu prevede în mod expres posibilitatea depunerii solicitărilor prin poșta electronică sau prin alte mijloace online, fiind acceptate doar solicitările depuse în mod tradițional (în scris, verbal, la telefon, în persoană)
	2	Solicitarea poate fi depusă atât prin modalitățile tradiționale, cât și prin poșta electronică sau prin alte mijloace online
Modalitatea accesării	0	Solicitantul nu are dreptul de a alege modalitatea de a obține informația – furnizorii de informații decid singuri modalitatea de furnizare a informațiilor sau legea prevede doar o singură modalitate de furnizare a informațiilor
	2	Solicitantul are libertatea de a alege modalitatea de obținere a informațiilor, de exemplu, examinarea la fața locului a documentelor, prin poștă sau prin poșta electronică
Termenul de examinare a solicitării de informații	0	Nu este prevăzut nici un termen de examinare a solicitării sau termenul prevăzut în legislație este mai mare de 30 de zile (sau o lună)/poate fi extins până la 60 de zile (două luni)

	1	Termenul prevăzut în legislație este mai mic de 30 de zile (sau o lună) și poate fi extins doar în circumstanțe bine reglementate până la 60 de zile (două luni)
	2	Termenul total (inclusiv orice extindere legitimă a acestuia) nu depășește 30 de zile
Taxe	0	Accesul la informație nu este gratuit (în majoritatea cazurilor se percepe o taxă)
	1	În principiu, accesul la informație este gratuit, dar o instituție publică poate stabili și percepe, în mod autonom, taxe în anumite cazuri prevăzute în legislație
	2	În principiu, accesul la informație este gratuit, iar taxe se pot percepe doar în conformitate cu niște tarife stabilite la nivel central și făcute publice, și anume doar în cazul în care examinarea solicitării implică costuri financiare/ materiale considerabile pentru instituția publică
Aplicarea în practică [10 puncte]		
Colectarea datelor	0	Datele statistice privind solicitările de informații publice recepționate și examinate de instituțiile publice nu sunt agregate la nivel central
	1	Datele statistice privind solicitările de informații publice recepționate și examinate de instituțiile publice sunt agregate și publicate de autoritatea responsabilă la nivel central
Promovarea dreptului la informare	0	Nu există nici o instituție care să realizeze activități considerabile de promovare a dreptului la informare
	1	Există cel puțin o instituție care realizează activități considerabile de promovare a dreptului la informare, inclusiv prin publicarea liniilor directe pentru solicitanții și furnizorii de informații, elaborarea recomandărilor privind asigurarea accesului la informație, organizarea instruirilor și cooperarea cu organizațiile societății civile
Control/audit	0	Nu există nici o instituție (instituții) responsabilă de monitorizarea și controlul respectării de către furnizorii de informații a prevederilor legislației în domeniul accesului la informația publică
	1	Există o instituție responsabilă de monitorizarea și controlul respectării de către furnizorii de informații a prevederilor legislative în domeniul accesului la informații, dar atribuțiile acesteia sunt limitate și/sau instituția nu are împuterniciri de a aplica sau solicita instanțelor de judecată aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea unor astfel de prevederi
	2	Instituția responsabilă de monitorizarea și controlul respectării de către furnizorii de informații a prevederilor legislative în domeniul accesului la informația publică are mandat și împuterniciri extinse de aplicare sau solicitare de la instanțele de judecată să aplice sancțiuni pentru nerespectarea acestor prevederi

Procedura de contestare – categoriile de încălcări care pot fi contestate	0	Nu sunt prevăzute remedii pentru încălcarea dreptului la informare
	1	Doar anumite încălcări ce țin de respectarea dreptului la informare pot fi contestate
	3	Toate categoriile de încălcări ale dreptului la informare pot fi contestate, inclusiv: a) refuzul unei solicitări de informații; b) furnizarea informațiilor incomplete sau necorespunzătoare; c) perceperea unei taxe excesive pentru obținerea informațiilor; d) nerespectarea termenelor legale de prezentare a informațiilor solicitate
Procedura de contestare – instituția responsabilă	0	Nu există nici un mecanism independent de examinare a presupuselor încălcări ale dreptului la informare
	1	Contestațiile sunt examinate de o instanță administrativă de nivel mai înalt și, ulterior, de instanța de judecată
	3	Contestațiile sunt examinate de un organ independent (instituția comisarului pentru dreptul la informație) și, ulterior, de instanța de judecată

EVALUARE

PUNCTAJ	Punctaj total [%]	Indicele Accesului la Informație
	85%	34/40

Evaluarea prezentată, mai jos, se bazează pe noua Lege privind accesul la informațiile de interes public, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 9 iunie 2023. Aceasta va intra în vigoare în 8 ianuarie 2024, substituind Legea din 11 mai 2000 privind accesul la informații (LAI). Deși, la momentul prezentării acestui raport, LAI rămâne încă în vigoare, valoarea adăugată a evaluării legislației care va expira foarte curând ar fi discutabilă. O abordare similară a fost urmată de evaluarea SIGMA a OCDE în raport cu principiile administrației publice, care se concentrează, de asemenea, pe LAIP.

Reglementările generale

Punctaj	Criteriu
2/2	Statutul dreptului la informare
3/3	Categoriile de instituții care au obligația de a asigura accesul la informație
3/3	Accesul la informație
5/5	Restricții legitime
13/13	TOTAL

LAIP a remediat deficiențele legii anterioare în ceea ce privește categoriile de instituții care au obligația de a asigura transparența și accesul la dreptul la informare. În plus, lista instituțiilor considerate ca fiind furnizori de informații pare a fi unul dintre cele mai largi din practica europeană, depășind instituțiile care exercită în mod direct atribuții publice, incluzând, de asemenea, furnizorii de servicii publice, întreprinderile energetice și partidele politice. În special, trebuie remarcat faptul că, furnizorii de servicii publice (de ex. întreprinderile comunale) și întreprinderile energetice care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale, al energiei electrice sau al energiei termice intră în domeniul de aplicare al LAIP. Deși aceste instituții nu fac parte din aparatul central al puterii publice, includerea lor este justificată de rolul lor special în viața economică și în satisfacerea nevoilor de bază ale cetățenilor.

De asemenea, este binevenit faptul că LAIP include partidele politice printre entitățile obligate să respecte normele privind transparența. Această soluție depășește cerințele care decurg din angajamentele internaționale, dar are un potențial clar de a contribui la o mai mare transparență a vieții publice și politice din țară. Un aranjament similar există în Spania și Polonia. În Polonia, acesta a dus la o creștere a controlului public asupra partidelor politice, în special în domeniul managementului financiar.

În cursul procesului legislativ privind LAIP a fost luată în considerare, de asemenea, includerea executorilor judecătorești și a notarilor printre furnizorii de informații de interes public. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, toate informațiile relevante referitoare la activitățile lor (care nu sunt supuse restricțiilor de acces din cauza secretului profesional) pot fi obținute prin intermediul organelor lor de autoadministrare respective (Camera Notarială din Republica Moldova, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova).

În ceea ce privește lista beneficiarilor dreptului la informație, LAIP a eliminat problema discriminării persoanelor juridice și a străinilor care nu sunt rezidenți ai Republicii Moldova în ceea ce privește accesul la informație. Potrivit articolului 6 alineatul (1) din LAIP, orice persoană fizică sau juridică are dreptul de acces la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege.

Lista restricțiilor legitime în ceea ce privește accesul la informații de interes public se bazează pe un concept clar, compatibil cu standardele internaționale, în special cu Convenția de la Tromsø. În primul rând, există o listă exhaustivă de restricții care se referă la diverse interese care justifică limitările proporționale ale dreptului la informare. Aceasta include siguranța publică, relațiile internaționale, prevenirea sau descoperirea infracțiunilor sau contravențiilor, desfășurarea de anchete penale, desfășurarea de proceduri administrative sau judiciare, protecția datelor cu caracter personal, a drepturilor de proprietate intelectuală și a secretelor comerciale. Dintre aceste motive, protecția drepturilor de proprietate intelectuală pare a fi singura problemă, având în vedere că, în principiu, publicarea informației nu aduce niciun prejudiciu acestui interes. Astfel de prejudicii pot apărea în cazul utilizării neautorizate (copierii) a unor informații deja publicate.

În plus, relația dintre dreptul de acces la informație și restricțiile stabilite în legislația specială este explicată în mod consecvent. În principiu, LAIP clarifică faptul că aceasta înlocuiește sau abrogă regimurile speciale de acces la informații (de exemplu, cele care constituie secret de stat sau secret medical). Aceste regimuri continuă să se aplice în forma actuală, rămânând complementare reglementării LAIP. Prin urmare, nu există niciun conflict între diferitele cadre procedurale de acces la informații.

Transparența proactivă

Punctaj	Criteriu
4/5	Categoriile de informații publice
2/2	Standarde tehnice
6/7	TOTAL

Extinderea cerințelor de transparență proactivă reprezintă piatra de temelie a LAIP. Catalogul de informații care trebuie publicate în mod proactiv este semnificativ mai larg decât în cadrul LAI, iar publicarea proactivă este considerată o obligație primară de transparență a autorităților publice. S-a pus accentul pe extinderea obligațiilor referitoare la gestionarea resurselor umane și la gestiunea financiară a autorităților publice, inclusiv pe următoarele tipuri de informații care fac obiectul unei publicări proactive:

- date privind achizițiile publice planificate, achizițiile publice finalizate, rapoarte de monitorizare a contractelor de achiziții publice, alte informații relevante;
- date privind vizitele oficiale și călătoriile de afaceri în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor;
- date privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile publice;
- date privind funcția publică: lista concursurilor pentru posturile vacante existente, datele de contact ale persoanei responsabile pentru organizarea concursurilor, condițiile de calificare a candidaților pentru posturile vacante, formularul de participare la concurs, lista documentelor care trebuie depuse și termenul de depunere a acestora, lista persoanelor admise la concurs, precum și lista persoanelor care au promovat și câștigat concursul.

Hotărârea Guvernului nr. 728/2023⁶, aprobată după adoptarea LAIP, precizează condițiile tehnice de publicare și reglementează procedurile interne și responsabilitățile legate de întreținerea paginilor web ale autorităților publice. În ceea ce privește extinderea obiectului de reglementare, inclusiv reglementarea cerințelor privind profilurile de socializare ale autorităților și instituțiilor publice, Hotărârea de Guvern cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora propune redefinirea, în contextul tehnologic actual, a conținutului publicat pe paginile web oficiale, precum și a rolului activ pe care trebuie să și-l asume autoritățile și instituțiile publice. Având în vedere că au fost constatate deficiențe sistemice în ceea ce privește uniformitatea și optimizarea paginilor web oficiale, precum și asigurarea accesibilității acestora, acest regulament ancorează acțiunile autorităților și instituțiilor publice în principii și responsabilități mai clare în ceea ce privește designul și conținutul, în corelație cu acțiunile întreprinse de Guvern. În ceea ce privește conținutul, stilul și designul paginilor web oficiale, regulamentul urmărește să ofere utilizatorilor informații organizate într-un mod logic și afișate într-un mod atractiv. Se vor crea premisele legale pentru ca paginile web oficiale să aibă o interfață simplă și accesibilă care să asigure o navigare ușoară pentru utilizatori. În același timp, regulamentul stabilește norme esențiale pentru a asigura accesibilitatea informațiilor publice și îmbunătățește substanțial cadrul de reglementare privind securitatea cibernetică. Potrivit regulamentului, autoritățile și instituțiile trebuie să actualizeze periodic conținutul paginilor web oficiale. În plus, aceste entități vor fi obligate să se asigure că informațiile sunt corecte și actualizate pentru a evita confuziile. Regulamentul stabilește o perioadă de tranziție de 12 luni în care autoritățile și instituțiile publice trebuie să pună în aplicare modificările propuse.

Trebuie remarcat faptul că, obligațiile de transparență proactivă, stabilite în LAIP, se aplică direct numai autorităților publice, nu și altor tipuri de furnizori de informații, ceea ce afectează punctajul general pentru acest indicator. Dintre celelalte instituții, un regim specific de transparență proactivă a fost stabilit pentru întreprinderile de stat și municipale în conformitate cu Legea nr. 246/2017 privind întreprinderile de stat și municipale, deși domeniul de aplicare al informațiilor care trebuie publicate în temeiul acestei legi este mai restrâns decât cel stabilit de LAIP. Acest act le obligă să comunice pe paginile lor web oficiale statutul societății, regulamentele interne, rapoartele anuale și rapoartele de audit.

Alte tipuri de furnizori de informații nu fac obiectul cerințelor de transparență proactivă, ceea ce pare a fi justificat. Datele privind instituțiile publice și orice alte entități create de autoritățile publice ar trebui să fie disponibile pe paginile web ale autorităților publice relevante. În al doilea rând, cerința ca fiecare instituție publică să își mențină propria pagină web ar crea o povară excesivă, în special pentru instituțiile mici, de exemplu, școlile sau furnizorii de servicii medicale. Soluția propusă în cadrul LAIP asigură un echilibru corect între necesitatea de a asigura un nivel ridicat de transparență și capacitățile organizaționale ale furnizorilor de informații.

6 Hotărârea Guvernului nr. 728 din 26 septembrie 2023, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139673&lang=ro.

Accesul la informație la solicitare

Punctaj	Criteriu
2/2	Depunerea solicitării
2/2	Formatul solicitării
1/2	Modalitatea accesării
2/2	Termenul de examinare a solicitării de informații
2/2	Taxe
9/10	TOTAL

LAIP a corectat deficiențele procedurale majore ale legii anterioare care nu prevedea în mod explicit dreptul solicitantului de a depune solicitări de informații publice prin intermediul canalelor online de comunicare cu instituțiile publice. De asemenea, nu a reușit să reglementeze comprehensiv condițiile de impunere a taxelor pentru comunicarea de informații de interes public.

Aceste aspecte ar putea fi considerate rezolvate în cadrul LAIP. Noua lege stipulează, în mod clar, că solicitările de informații publice pot fi depuse în format electronic, în scris, trimise prin poștă sau adresate verbal (direct sau prin telefon). Reglementarea formei de depunere a solicitărilor este completată de o reglementare detaliată a formelor de comunicare a informațiilor. În principiu, preferințele solicitanților în această privință sunt de o importanță crucială. Solicitantul poate alege să primească informații:

- în format electronic;
- prin poștă, pe suport de hârtie;
- la sediul furnizorului de informații;
- prin examinarea informațiilor în original, la sediul furnizorului de informații;
- prin prezentarea de informații în formă verbală, în cazul solicitărilor adresate verbal.

Informațiile de interes public pot fi comunicate într-o altă modalitate decât cea indicată în solicitare:

- în cazul în care informațiile sunt disponibile pe internet și pot fi comunicate solicitantului printr-o referință la pagina web relevantă;
- furnizorul de informații nu dispune de capacitățile tehnice necesare pentru convertirea informațiilor în forma solicitată;
- convertirea informațiilor în forma solicitată implică un volum excesiv de muncă, care ar afecta funcționalitatea obișnuită a furnizorului de informații;
- comunicarea de informații în forma solicitată nu este posibilă din cauza unor restricții legale sau din cauza unor dispoziții normative care stabilesc o altă modalitate de comunicare a informațiilor solicitate.

Cu toate acestea, prevederile LAIP ce se referă la informațiile de interes public, care pot fi comunicate în alt mod decât cel indicat în solicitare, introduse în ultimul moment al procedurii legislative și fără consultarea societății civile, fiind afectată transparența în procesul decizional, ridică mari îngrijorări. Aceste norme juridice par să nu fie pe deplin în concordanță cu Principiile administrației publice ale OCDE SIGMA

(Principiul 15 b.)⁷, care prevăd că administrația publică ajută părțile să identifice informațiile solicitate și le furnizează prompt, în formatul solicitat și gratuit, cu excepția costurilor de reproducere și de livrare. Aceste excepții de la LAIP vor constitui, de fapt, o regulă pentru furnizorii de informații de a nu oferi informațiile cerute de către solicitanți. Aceste norme juridice ar putea crea obstacole serioase în calea valorificării dreptului de acces la informațiile de interes public.

LAIP prevede reglementări foarte detaliate privind comunicarea de informații. Obținerea de informații în format electronic este gratuită, la fel ca și obținerea de informații pe suport de hârtie de cel mult 20 de pagini. Ar putea fi impuse plăți calculate după o formulă fixă (50 de lei per pagină) pentru eliberarea documentelor mai mari pe suport de hârtie. De asemenea, ar putea fi impuse taxe, care să nu depășească valoarea cheltuielilor efective, în cazul în care este necesar să se reproducă informații înregistrate într-o altă formă decât pe suport de hârtie sau în format electronic.

Trebuie subliniat faptul că, LAIP a redus și mai mult termenul de examinare și soluționare a solicitărilor de acces la informație, ceea ce face ca cel din R. Moldova să fie printre unele din cele mai scurte din Europa. În conformitate cu vechea LAI, termenul oficial de răspuns la o solicitare era de 15 zile lucrătoare, cu posibilitatea de prelungire cu încă 5 zile lucrătoare, în cazul în care se solicita un volum foarte mare de informații sau erau necesare consultări suplimentare. În conformitate cu LAIP, termenul va fi de 10 zile (numărând toate zilele, nu doar zilele lucrătoare), cu posibilitatea de prelungire cu încă 7 zile. Dintre țările europene, termene mai scurte sunt stabilite în Suedia, Islanda și Spania. În cea mai mare parte a Europei, termenele variază între 25-30 și chiar 60 de zile.

Aplicarea în practică

Punctaj	Criteriu
0/1	Colectarea datelor
0/1	Promovarea dreptului la informare
0/2	Control/audit
3/3	Procedura de contestare – categoriile de încălcări care pot fi contestate
3/3	Procedura de contestare – instituția responsabilă
6/10	TOTAL

Un regim ineficient de punere în aplicare a dreptului la informație a fost principala deficiență a LAI. Următoarele probleme au fost de o importanță crucială:

- Raportul neclar dintre LAI și Codul administrativ în ceea ce privește procedura de contestare. În conformitate cu LAI, solicitanții pot alege între a se adresa direct instanței sau a introduce mai întâi o cale de atac administrativă internă (la conducerea superioară a deținătorului de informații sau la un organ superior). Cu toate acestea, Codul administrativ a introdus principiul contestării administrative interne obligatorii sub formă de „procedură prealabilă”. Aceasta impune solicitantului, care intenționează să conteste un act administrativ, să solicite

⁷ <http://www.sigmaxweb.org/publications/principles-public-administration.htm>.

instituției, care a emis actul, să verifice legalitatea acestuia înainte de a depune o cerere în instanță. Nu a fost pe deplin clar care este cadrul procedural ce se aplică contestațiilor în cauzele privind accesul la informații;

- Sistemul de sancțiuni pentru încălcarea dreptului la informare, reglementat de Codul contravențional și de Codul penal, era disfuncțional. Acesta nu garanta sancționarea principalelor tipuri de încălcări ale obligațiilor de transparență.
- Nu exista un sistem de controale regulate și de verificare a respectării normelor privind transparența de către instituțiile publice. Nu exista nicio instituție care să colecteze, să totalizeze și să analizeze date statistice despre practica de procesare a solicitărilor de informații de interes public de către instituțiile publice.

Pentru a remedia aceste lacune, LAIP a simplificat procedura de revizuire a actelor și omisiunilor furnizorilor de informații. Aceasta a eliminat procesul de contestare administrativă internă, oferind acces direct la controlul judiciar. De asemenea, a introdus o procedură judiciară rapidă, cu un termen de trei luni pentru soluționarea cererilor de către instanță (care poate fi prelungit cu încă trei luni în cazul în care există motive întemeiate). Procedura se va desfășura în scris, ceea ce ar trebui să reducă și mai mult procesul. Instanța va avea competență deplină, inclusiv dreptul de a obliga furnizorii de informații să comunice informațiile solicitate.

În plus, controlul judiciar simplificat va fi însoțit de o nouă schemă originală de sancționare. Instanțele de judecată, atunci când procesează plângeri împotriva actelor și omisiunilor furnizorilor de informații, vor fi mandatate să le aplice acestora sancțiuni pecuniare (în limitele stabilite de LAIP) pentru următoarele încălcări ale dreptului la informare:

- nepublicarea informațiilor de interes public, care fac obiectul unor norme proactive de transparență;
- comunicarea incompletă a informațiilor de interes public;
- solicitarea unor plăți ilegale pentru comunicarea de informații de interes public;
- respingerea sau redirecționarea neîntemeiată a solicitării;
- refuzul neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public.

Acest mecanism oferă posibilitatea de a raționaliza sistemul de sancțiuni, cu un potențial efect puternic preventiv asupra furnizorului de informații. Deși practica judiciară va demonstra cât de eficient va fi acest mecanism în realitate, introducerea acestuia ar trebui să fie binevenită.

Stabilirea unui mecanism de colectare și cumulare a datelor ar trebui, de asemenea, să fie evaluată ca o dinamică pozitivă, deși nu afectează încă punctajul, deoarece practica punerii sale în aplicare poate fi evaluată numai după intrarea în vigoare a LAIP. Mecanismul de colectare și agregare a datelor se va baza pe doi piloni:

- Obligația furnizorilor de informații de a înregistra solicitările de informații de interes public într-un registru special;
- Obligația Cancelariei de Stat de a agrega date privind practica de prelucrare a solicitărilor și de a publica rapoarte anuale pe baza datelor respective.

În ceea ce privește monitorizarea și controlul, Cancelaria de Stat va fi responsabilă de monitorizarea calității și exhaustivității informațiilor publicate pe paginile web ale autorităților publice. Cu toate acestea, performanța reală în acest domeniu poate fi evaluată doar atunci când LAIP va fi pe deplin implementată. Prin urmare, în acest stadiu nu a putut fi înregistrat niciun progres în ceea ce privește punctajul pentru această funcție.

REZUMAT

Punctaj	Criteriu
13/13	Reglementările generale
6/7	Transparența proactivă
9/10	Accesul la informații la solicitare
6/10	Aplicarea în practică
34/40	TOTAL

Este binevenit faptul că, procesul îndelungat de revizuire a cadrului legislativ privind accesul la informațiile de interes public în R. Moldova, în cele din urmă, s-a încheiat prin adoptarea LAIP. Deși unele dintre cele mai progresiste idei (de exemplu, crearea unui birou independent al comisarului pentru informații) nu au fost luate în considerare, legea marchează, totuși, un progres semnificativ și oferă posibilitatea de a îmbunătăți transparența instituțiilor publice în practică. Cu toate acestea, punerea în aplicare va rămâne o provocare crucială care necesită sprijin continuu și monitorizare externă. LAIP, în sine, nu va rezolva peste noapte toate deficiențele și problemele actuale legate de accesul la informațiile de interes public. Aceasta poate oferi instrumente relativ bune, dar nu va garanta utilizarea lor eficientă. Prin urmare, evaluarea pozitivă a noului cadru legislativ prezentată mai sus trebuie citită cu un avertisment important - o lege bună este doar o condiție prealabilă, și nu o garanție, a unui sistem eficient de asigurare a dreptului la informare.

PILONUL II: TRANSPARENȚA PROACTIVĂ [30%]

	2021	2022	2023
PUNCTAJ	12/30	11/30	14/30

METODOLOGIE

Transparența proactivă poate fi definită drept partajarea și actualizarea informațiilor publice pe site-urile web ale instituțiilor publice (sau prin intermediul portalurilor informaționale ale Guvernului) fără a fi necesare solicitări sau cereri în acest sens din partea cetățenilor. Transparența proactivă poate fi văzută drept un exemplu de realizare a obligațiilor pozitive ale instituțiilor statului în ceea ce privește dreptul la informare. Instituțiile publice sunt obligate nu doar să ofere informații atunci când acestea sunt solicitate, ci și să publice, în mod activ și voluntar, informații de interes public. Transparența proactivă este avantajoasă nu doar din perspectiva cetățenilor, care pot obține mai multe informații fără a fi nevoiți să se confrunte cu procedurile anevoioase de solicitare de informații. Instituțiile publice beneficiază, de asemenea, de transparență proactivă, deoarece cu cât mai multe informații sunt publicate în mod proactiv, cu atât mai puține solicitări ar trebui să primească.

După cum am demonstrat în raportul nostru anterior, organizațiile internaționale (OCDE SIGMA, Banca Mondială) au elaborat deja câteva standarde de bază privind transparența proactivă, sub forma unor cataloage/liste de informații, care trebuie publicate pe paginile web ale instituțiilor publice. În plus, ar putea fi trase învățăminte din legislația mai multor țări în care sunt stabilite standarde detaliate privind transparența proactivă. O reglementare cuprinzătoare în acest domeniu ar trebui să includă următoarele elemente:

- lista extinsă și specifică a categoriilor de informații, care trebuie să fie publicate în mod proactiv de către instituțiile publice;
- standarde tehnice de publicare, care să garanteze că informațiile sunt disponibile în formate deschise și sunt accesibile și pentru utilizatorii cu dizabilități;
- standardele de comunicare se axează pe forma de prezentare a datelor, permițând accesul rapid și ușor sau căutarea rapidă a informațiilor relevante;
- cerințe referitoare la data publicării și la data actualizării informațiilor;
- mecanism de monitorizare a conformării instituțiilor publice cu standardele de transparență proactivă.

Ținând cont de aceste standarde, a fost realizată o evaluare a site-urilor web ale entităților publice, identificând o listă standardizată a categoriilor de informații de bază de natură organizațională, financiară și de personal:

- organigrama/lista tuturor subdiviziunilor organizaționale;
- bugetul/planul financiar pentru 2023;
- raportul financiar pentru anul 2022;
- cadrul normativ care reglementează activitatea instituției;
- funcții/servicii disponibile pentru cetățeni;

- registrul bunurilor aflate în proprietatea/gestiunea instituției;
- informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicitărilor/petițiilor;
- informații privind posturile vacante disponibile;
- informații privind procedurile de angajare finalizate (cel puțin pentru anul 2022 și 2023);
- informații privind achizițiile publice în curs de desfășurare;
- anunțuri privind rezultatele achizițiilor publice finalizate în 2022 și 2023;
- informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituție;
- salariile conducătorilor/membrilor organelor de conducere ale instituțiilor și ale conducătorilor subdiviziunilor structurale.

În scopul acestei analize, am extins în continuare eșantionul de instituții care urmează să fie analizate și acoperite la un număr total de 73 de instituții din sectorul public (față de 50 de instituții în 2021 și 58 în 2022) de la toate nivelurile aparatului de stat. O listă completă a instituțiilor și punctajul obținut de fiecare instituție este prezentată în Anexă. Acest număr total de instituții a fost format din următoarele categorii de instituții:

- a) Cancelaria de Stat;
- b) 14 ministere;
- c) 22 de instituții din subordinea ministerelor (față de 12 instituții în 2022);
- d) patru instituții din subordinea Guvernului;
- e) 12 autorități autonome (față de 10 în 2022);
- f) cinci autorități centrale care nu fac parte din administrația Guvernului; și
- g) 15 consilii raionale.

Pagina web a fiecărei instituții a fost analizată în septembrie 2023, iar rezultatele analizei respective reflectă disponibilitatea informațiilor la data accesării. Disponibilitatea fiecărui punct de date a fost evaluată pe o scară de la 0 la 2 puncte:

0 puncte	Lipsa Informațiilor
1 punct	Disponibilitatea parțială a informației
2 puncte	Disponibilitatea deplină a informației

Luând în considerație numărul de criterii, punctajul maxim per instituție este de 26, iar punctajul maxim total pentru toate instituțiile a fost de 1898. Acest punctaj total al tuturor instituțiilor a fost utilizat pentru calcularea Indicelui accesului la informație.

EVALUARE

PUNCTAJ	Punctaj total [%]	Indicele Accesului la Informații
	47%	14/30

La nivel agregat, toate instituțiile au reușit să obțină 886 de puncte din 1898 puncte disponibile (47%). Acest rezultat marchează un progres tangibil în comparație cu 36% în 2022. Tabelul de mai jos prezintă acest punctaj total defalcat la nivelul categoriilor individuale de informații, ilustrând ce categorii de informații sunt cel mai puțin și cel mai des publicate de către instituțiile publice. Pentru a surprinde motivele care stau la baza îmbunătățirii punctajului total în comparație cu evaluarea anterioară, am inclus date din raportul anterior.

Criteriu	Punctaj 2022 (maxim 114 puncte)	Punctaj 2023 (maxim 146 de puncte)
Organigrama/lista tuturor subdiviziunilor structurale;	94	142
Bugetul/planul financiar pentru 2022;	22	57
Raportul financiar pentru anul 2021;	21	64
Cadrul normativ care reglementează activitatea instituției;	100	144
Funcții/servicii disponibile pentru cetățeni;	31	69
Registrul bunurilor aflate în proprietatea/gestiunea instituției;	1	11
Informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicitărilor/petițiilor;	73	103
Informații privind posturile vacante disponibile;	85	119
Informații privind procedurile de angajare finalizate (cel puțin pentru 2021 și 2022);	53	70
Informații privind achizițiile publice în curs de desfășurare;	36	21
Anunțuri privind rezultatele achizițiilor publice finalizate în 2021 și 2022;	19	11
Informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituție;	17	51
Salariile conducătorilor/membrilor organelor de conducere ale instituțiilor și ale conducătorilor subdiviziunilor structurale.	0	24

O analiză aprofundată a acestor rezultate demonstrează că, îmbunătățirea a fost destul de uniformă în ceea ce privește toate criteriile, deși în anumite aspecte este deosebit de binevenită. Disponibilitatea sporită a informațiilor privind salariile este principalul punct forte al evaluării. În 2022, niciuna dintre instituțiile evaluate nu a oferit acest tip de date, deși unele informații erau disponibile prin intermediul portalului Autorității Naționale de Integritate, care conține declarațiile de avere și de interese ale funcționarilor publici.

Informațiile privind salariile au fost publicate, de exemplu, de [Cancelaria de Stat](#)⁸. Acestea sunt prezentate sub forma unui tabel care conține următoarele elemente de remunerare a persoanelor care îndeplinesc funcții publice:

- remunerația totală primită;
- salariul de bază;
- sporul lunar pentru gradul profesional;
- sporul pentru performanță;
- sporul pentru vechimea în muncă;
- sporul pentru orele de muncă prestate în afara duratei normale a timpului de muncă;
- premiu anual;
- indemnizație de eliberare;
- salariul pentru timpul aflării salariatului în deplasare;
- indemnizație pentru concediul anual de odihnă nefolosit;
- indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă⁹.

Informații privind salariile, într-un format mai puțin cuprinzător, au fost puse la dispoziție și de alte instituții, inclusiv Biroul Aparatul Parlamentului, Aparatul Președintelui Republicii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Agenția pentru Achiziții Publice, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Agenția Națională de Transport Auto, Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Curtea de Conturi. Dintre consiliile raionale, doar Consiliul raional Drochia oferă unele informații de bază privind salariile conducerii sale.

Pe lângă datele salariale, publicarea proactivă a informațiilor privind achizițiile publice rămâne o problemă. Cu toate acestea, trebuie remarcat în acest context că, portalurile centralizate de date privind achizițiile publice (<https://achizitii.md>; <https://mtender.gov.md>) permit căutarea de date privind achizițiile publice referitoare la instituții individuale. Ar fi benefică furnizarea pe paginile web ale instituțiilor publice a unor instrucțiuni (cu link-uri relevante) privind modul de obținere a tuturor informațiilor relevante privind achizițiile publice.

În general, deși nu a existat nicio instituție care să asigure disponibilitatea pe pagina sa web a tuturor informațiilor incluse în eșantion, distingem un grup de instituții care se află pe calea cea bună pentru a asigura un nivel bun de transparență proactivă. Acestea par a fi bine pregătite pentru punerea în aplicare a noii Legi privind accesul la informațiile de interes public, care plasează transparența proactivă în centrul întregului regim de transparență. Acest grup de instituții include:

- Cancelaria de Stat;
- Curtea de Conturi;
- Banca Națională a Moldovei;
- Parlamentul Republicii Moldova;
- Aparatul Președintelui Republicii Moldova;

⁸ https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/inf_2022_trans_sal_1.pdf.

⁹ https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/inf_2022_trans_sal_1.pdf.

PILONUL II: TRANSPARENȚA PROACTIVĂ [30%]

- unele ministere, în special Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne;
- Serviciul Fiscal de Stat;
- Serviciul Vamal;
- Agenția Națională Transport Auto;
- Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;
- Agenția Servicii Publice;
- Consiliul Audiovizualului;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- Consiliile raionale Drochia și Edineț.

PILONUL III: ACCESUL LA SOLICITARE [30%]

	2021	2022	2023
PUNCTAJ	12/30	14/30	11/30

METODOLOGIE

Cea de-a treia parte a evaluării noastre se concentrează pe măsura în care dreptul la informare este respectat în practică de către instituțiile publice atunci când procesează solicitările de informații de interes public. În acest scop, am distribuit o solicitare standardizată de informații de interes public la 73 de instituții publice, selectate în prealabil pentru evaluarea paginilor lor web. Conținutul solicitării se referea la trei categorii de informații de mare relevanță pentru transparența publică. Ne-am concentrat, în special, asupra datelor referitoare la aspectele financiare ale funcționării instituțiilor publice, deoarece acest domeniu pare a fi deosebit de problematic și controversat.

Solicitare standardizată de informații de interes public expediată către 73 de instituții publice

1. Lista integrală a conducătorilor/membrilor organelor de conducere și a conducătorilor de secții, direcții și direcții generale, indicând, pentru fiecare persoană în parte, în conformitate cu art. 10 - 21/1 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, salariul de bază; sporului lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau a unui titlu științifico-didactic; sporului lunar pentru deținerea titlului onorific; sporului pentru performanță; sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporurilor pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; sporurilor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; sporului de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate; premiilor unice; premiului anual pentru anul 2022.
2. Lista contractelor de achiziție publică de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, ale căror valoare depășesc suma de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări, fără taxa pe valoarea adăugată, încheiate în anul 2023 în conformitate cu Regulamentul privind achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665/2016. Vă rugăm să includeți data încheierii contractului, părțile contractante, obiectul achiziției publice și valoarea contractului.
3. Date privind solicitările de informații de interes public procesate în anul 2022 conform Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, inclusiv: a) numărul de solicitări primite; b) numărul de solicitări satisfăcute conform art. 18 din Legea nr. 982/2000; c) numărul de solicitări, în cazul în care accesul la informații a fost refuzat conform art. 19 din Legea nr. 982/2000; d) numărul de solicitări redirecționate către alte autorități conform art. 17 din Legea nr. 982/2000.

Ca și în anii precedenți, am extins domeniul de aplicare al prezentei evaluări pentru a testa, de asemenea, capacitatea de reacție a unor tipuri speciale de deținători de informații, și anume întreprinderile de stat. Deși nu sunt instituții tradiționale ale administrației publice, acestea ar trebui să rămână sub control public, având în vedere că se află sub controlul sau sub influența dominantă a autorităților publice, furnizează servicii publice importante și beneficiază de subvenții și de alte forme de ajutor de stat. Aceste instituții ar trebui să funcționeze în mod transparent atunci când achiziționează și gestionează orice formă de sprijin financiar de la bugetul de stat. Prin urmare, următoarea solicitare standardizată a fost expediată către cincisprezece întreprinderi de stat:

Solicitare standardizată de informații de interes public expediată către 15 întreprinderi de stat

1. Lista contractelor de achiziție de bunuri, lucrări și servicii încheiate în anul 2023, care fac obiectul procedurilor de achiziție, stabilite prin Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind achizițiile de bunuri, lucrări și servicii de către întreprinderile de stat nr. 351 din 10.06.2020. Vă rugăm să includeți data încheierii contractului, părțile contractante, obiectul achiziției publice și valoarea contractului.
2. Valoarea totală a salariilor primite de fiecare membru al conducerii și al consiliului de administrație, comisiei de cenzori și administratorului instituției dumneavoastră, primite de aceștia în 2022, defalcate în salariul de bază, sporurile și premiile primite de fiecare persoană.

Solicitările de informații publice au fost expediate tuturor instituțiilor pe 27 iulie 2023. Răspunsurile primite au fost evaluate pe o scară de la 0 la 2 puncte, separat pentru fiecare întrebare, în funcție de caracterul complet al răspunsului:

0 puncte Informația nu a fost furnizată/lipsa unui răspuns

1 punct Informația a fost furnizată parțial

2 puncte A fost furnizată informația completă

Ținând cont de cele menționate, punctajul maxim posibil pentru toate cele 73 de instituții a constituit 498 (438 de puncte pentru autoritățile și instituțiile publice și 60 de puncte pentru întreprinderile de stat).

EVALUARE

PUNCTAJ	Punctaj total [%]	Indicele Accesului la Informație
	38%	11/30

Comparativ cu anul 2022, am înregistrat un regres notabil a calității procesării solicitării de informații de interes public. Instituțiile publice au reușit să obțină doar 38% din punctajul disponibil, față de 45% în 2022. Deși acest lucru ar putea fi atribuit parțial eșantionului extins de instituții și solicitării standardizate modificate, aceste rezultate demonstrează, totuși, probleme semnificative în aplicarea practică a legislației privind transparența.

Un aspect pozitiv este faptul că, marea majoritate a instituțiilor publice au răspuns la solicitări în termenul legal de 15 zile lucrătoare (sau în termenul prelungit cu încă cinci zile lucrătoare). Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că, noua Lege privind accesul la informațiile de interes public va impune un termen mai exigent pentru satisfacerea solicitărilor, iar timpul de răspuns va trebui să fie mai scurt decât cel reflectat în această evaluare.

După cum era de așteptat, cel mai problematic grup în ceea ce privește receptivitatea la solicitări sunt autoritățile locale și întreprinderile de stat. Patru din cele 15 consilii raionale și 10 din cele 15 întreprinderi de stat nu au reacționat la solicitările noastre standardizate (a se vedea Anexa nr. 2). În cazul a două întreprinderi (ÎS „Direcția pentru Exploatarea Imobilului”, ÎS Institutul de Stat de Proiectare „Ruralproiect”), problema a apărut deja la etapa de transmitere a solicitării. Acest lucru arată că, în timp ce majoritatea autorităților publice centrale¹⁰ sunt, în general, conștiente de obligația lor de transparență și au stabilit procese interne pentru gestionarea solicitărilor de informații publice, alte tipuri de furnizori de informații necesită mai multă atenție pentru a-și îmbunătăți conformitatea cu cerințele formale de bază.

În ceea ce privește calitatea și caracterul complet al răspunsurilor, principala problemă care persistă este disponibilitatea informațiilor salariale. În numeroase cazuri, instituțiile respective au refuzat să comunice informații privind salariile persoanelor de conducere, invocând caracterul confidențial al salariului prevăzut la articolul 128 alineatul (3) din Codul muncii și protecția datelor cu caracter personal. Caseta de mai jos demonstrează acest aspect, pe baza unor extrase din răspunsul primit de la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Extras din motivarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a refuza accesul la datele salariale ale instituției

„... în contextul unor informații solicitate prin pct. 1 din demers, precum: „cu indicarea, per fiecare persoana în parte, în conformitate cu art. 10-21/1 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, a salariului de baza; sporul lunar pentru gradul profesional; sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; sporul pentru performanță; sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; sporul

¹⁰ Totuși, trebuie remarcat faptul că, nu am primit răspunsuri de la: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul de Stat al Muncii, Autoritatea Națională de Integritate și Agenția de Investiții.

pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; sporul de compensarea pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate; premiile unice; premiile anuale pentru anul 2022” urmează a menționa următoarele:

Ab initio, în acord cu prevederile art. 5/1 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, autoritățile publice, până pe data de 1 mai a fiecărui an, publică pe pagina web oficială suma totală pe anul precedent a plăților salariale (salariu lunar, indemnizații, compensații etc.) încasate de *persoanele cu funcții de demnitate publică, de personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, de funcționarii publici de conducere de nivel superior, de funcționarii publici de conducere care sunt conducători ai autorităților publice, inclusiv adjuncți/locuitori, precum și de conducătorii instituțiilor publice din subordine, inclusiv adjuncții/locuitorii.*

Astfel, din conținutul solicitării prenotate, CNPDCP nu poate desprinde temeiul legal al prelucrării datelor cu caracter personal, de asemenea nu poate da o apreciere asupra pertinentei și neexcesivității datelor cu caracter personal solicitate, în raport cu scopul urmărit, pentru furnizarea listei totale a salariului pentru celelalte categorii de persoane vizate, în afara de persoanele cu funcție de demnitate publică (în raport cu care, informația este plasată pe site-ul autorității și poate fi vizualizată la link-ul indicat infra).

Nu poate fi pus la îndoială dreptul și importanța categoriilor de date solicitate, însă reieșind din conținutul demersului, CNPDCP a determinat că aceasta nu oferă suficiente informații privind scopul, temeiul legal pentru dezvoltare, precum și informații referitoare la ulterioara prelucrare a datelor cu caracter personal.

În linii generale, Va informăm că, deși autoritățile publice, în calitate de furnizori de informații oficiale, **au obligația de a furniza informațiile deținute în condițiile legii**, totuși, potrivit art. 7 alin. (2) și art. 8 ale Legii 982/2000 privind accesul la informație, **accesul poate fi îngădit în partea ce ține de informațiile cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.**

Totodată, chiar dacă art. 10 alin. (3) al Legii prenotate, prevede ca persoana care solicită acces la informații este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate, **acest aspect nu este valabil și în cazul accesului la date cu caracter personal (în contextul prevederilor art. 8 alin. (2) al aceleiași legi).**

Subsecvent, art. 3 al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, definește *datele cu caracter personal ca orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal).*

Dacă informația solicitată este contrapusă anumitor persoane fizice identificate/identificabile, aceasta constituie date cu caracter personal, urmând a fi protejată conform prevederilor art. 91-94 din Codul muncii, Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Legii 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, după caz.

În acord cu prevederile art. 92 din Codul muncii al Republicii Moldova, la transmiterea datelor personale ale salariatului, angajatorul trebuie să respecte următoarele cerințe:

- a) să nu comunice unor terți datele personale ale salariatului fără acordul scris al acestuia, cu excepția cazurilor când acest lucru este necesar în scopul prevenirii unui pericol pentru viața sau sănătatea salariatului, precum și a cazurilor prevăzute de lege;

- b) să nu comunice datele personale ale salariatului în scopuri comerciale fără acordul scris al acestuia;
- c) să prevină persoanele care primesc datele personale ale salariatului despre faptul că acestea pot fi utilizate doar în scopurile pentru care au fost comunicate și să ceară persoanelor în cauză confirmarea în scris a respectării acestei reguli. Persoanele care primesc datele personale ale salariatului sînt obligate să respecte regimul de confidențialitate, cu excepția cazurilor prevăzute lege;
- d) să permită accesul la datele personale ale salariatului doar persoanelor împuternicite în acest sens, care, la rîndul lor, au dreptul să solicite numai datele personale necesare exercitării unor atribuții concrete;
- e) să nu solicite informații privind starea sănătății salariatului, cu excepția datelor ce vizează capacitatea salariatului de a-și îndeplini obligațiile de muncă;
- f) să transmită reprezentanților salariaților datele personale ale salariatului în modul prevăzut de prezentul cod și să limiteze această informație numai la acele date personale care sînt necesare exercitării de către reprezentanții respectivi a atribuțiilor lor.

Astfel, accesul la informația oficială cu accesibilitate limitată ce conține date cu caracter personal urmează a fi realizat doar cu respectarea principiilor statuate de art. 4 din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și în condițiile stabilite de art. 5 al aceleiași legi, **adică doar cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal sau când sînt întrunite condițiile expres indicate în alin. (5) al aceluiași articol.**

Prin urmare, solicitarea de dezvoltare a datelor cu caracter personal urmează să întrunească toate condițiile enunțate, în special comunicarea scopului și temeiului legal, probarea interesului legitim asupra fiecărei categorii de date cu caracter personal solicitate, din perspectiva legăturii de cauzalitate și pertinentei/necesității obținerii acestor informații cu accesibilitate limitată care consemnează date cu caracter personal, fapt omis în solicitarea înaintată.

Reliefăm că, ținînd cont prevederile art. 8 și art. 11 alin. (1) pct. 3) ale Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație, coroborate la prevederile art. 3 - 5 ale Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, *doar operatorului/angajatorului îi revine obligația de a aprecia posibilitatea/necesitatea furnizării informației ce conține date cu caracter personal, precum și, eventual, a volumului/categoriilor de date cu caracter personal, în conformitate cu prevederile prenotate.*

În acest caz, **în vederea justificării suficiente pentru ingerința în viața privată a subiecților vizati, CNPDCP intervine în adresa solicitantului în vederea concretizării volumului de date cu caracter personal avute în vedere prin sintagma „lista integrală”, precum și comunicarea scopului și temeiului legal, probarea interesului legitim asupra fiecărei categorii de date cu caracter personal solicitate.**

Se pare că această problemă ar putea fi în cele din urmă rezolvată prin noua Lege privind accesul la informațiile de interes public. Această lege va funcționa ca *lex specialis* la această dispoziție din Codul muncii, garantînd accesul la datele cu caracter personal ale agenților publici, în legătură cu activitatea lor profesională. Remunerarea este menționată, în mod explicit, ca fiind o categorie de informații, care ar trebui să fie divulgate și al căror acces nu ar trebui restricționat din cauza necesității de a proteja datele cu caracter personal.

Noțiunile de agent public și activitate profesională trebuie interpretate în conformitate cu definițiile din Legea integrității nr. 82/2017. Conform acestui act normativ, agent public este persoana încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, persoana angajată în biroul persoanei cu funcție de demnitate publică sau care prestează servicii de interes public, precum și alesul local. Activitatea profesională a agenților publici se referă la exercitarea de către aceștia a atribuțiilor de serviciu (drepturi și obligații) în modul prevăzut de actele normative, care reglementează activitatea entităților publice în care aceștia sunt incluși (art. 3 din Legea nr. 82/2017). Prin urmare, noua Lege privind accesul la informațiile de interes public ar trebui să rezolve problema relației dintre caracterul confidențial al salariului, consacrat în Codul muncii, și necesitatea de a asigura accesul la informații despre remunerațiile persoanelor plătite din fonduri publice.

În ceea ce privește achizițiile de valoare mică, multe instituții (de ex., Cancelaria de Stat, Ministerul Justiției, Serviciul Vamal, Agenția de Mediu, etc.) au răspuns că, informații relevante sunt furnizate în rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziții publice publicate semestrial de către autoritățile contractante respective. Deși aceste rapoarte conțin, într-adevăr, și informații privind achizițiile de valoare mică, trebuie remarcat faptul că, acestea sunt publicate cu o anumită întârziere, astfel încât nu este posibil să se obțină informații actualizate privind contractele.

Extras din motivarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale de a refuza accesul instituției la lista contractelor de achiziție de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, mai mare de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări fără taxa pe valoarea adăugată încheiate în anul 2023, cu indicarea datei încheierii contractului, a părților contractante, a obiectului achiziției și a valorii contractului

„Cât privește achizițiile efectuate de către Minister, informații detaliate la acest subiect pot fi vizualizate pe pagina web oficială a Agenției de Achiziții Publice: www.tender.gov.md.

Totodată, planurile de achiziții, rapoartele privind monitorizarea contractelor de achiziții publice etc., sunt publicate pe pagina web oficială a instituției: www.social.gov.md.

În acest context, menționăm că orice persoană are dreptul să caute și să facă cunoștință cu informațiile oficiale, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 982/2000, dar nu și dreptul de a obliga furnizorul de informații să prezinte o informație oficială în corespundere cu anumite preferințe particularizate proprii”.

În acest context, se recomandă să se introducă soluțiile stabilite recent în Polonia. Începând cu 1 ianuarie 2024, va fi lansat oficial registrul public central al tuturor contractelor încheiate de instituțiile din sectorul public din Polonia. Acest registru, gestionat de Ministerul de Finanțe, va include informații despre toate contractele cu o valoare mai mare de 500 PLN (circa 2200 de lei). Registrul de contracte va include:

- numărul contractului – dacă este indicat;
- data și locul încheierii contractului;
- durata contractului;
- desemnarea părților la contract, inclusiv a reprezentanților părților;

- specificarea obiectului contractului;
- valoarea contractului;
- informații privind sursele și valoarea cofinanțării pentru obiectul contractului.

Partajarea informațiilor statistice de bază cu privire la practica de procesare a solicitărilor de informații publice s-a dovedit a fi, de asemenea, o problemă pentru numeroase instituții publice. Această problemă rezultă dintr-un cadru legislativ defectuos, în care solicitările de informații de interes public nu sunt distinse în registrele administrative de toate celelalte tipuri de petiții depuse de cetățeni. Acest lucru se va schimba conform noii LAIP adoptate. Furnizorii de informații vor fi obligați să înregistreze solicitările în registrul de evidență a solicitărilor de comunicare a informațiilor de interes public, conform modelului și în modul stabilit de Guvern. Pe baza informațiilor colectate în aceste registre, Cancelaria de Stat va fi obligată să întocmească și să publice rapoarte anuale privind practica de aplicare a LAIP.

Indiferent de problemele descrise mai sus, performanța următoarelor organe în ceea ce privește răspunsul la solicitări merită o evaluare pozitivă, având în vedere că acestea au transmis toate datele solicitate în termenul legal:

- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;
- Consiliul Concurenței;
- Consiliul Audiovizualului;
- Centrul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- Președinția Republicii Moldova;
- Consiliile raionale Drochia și Edineț.

Cu toate acestea, unele autorități publice au trimis un răspuns la solicitarea de informații, dar nu au furnizat informațiile solicitate, aceasta fiind o practică obișnuită.

Extras din motivarea Centrului Național Anticorupție (CNA) de a refuza accesul la furnizarea informațiilor de interes public

„... conform art. 128 alin. (3) din Codul muncii, *„salariul este confidențial și garantat”, iar conform art. 37 din Legea salarizării nr. 847/2002, „Informațiile privind salariul salariatului se prezintă numai cu acordul sau la solicitarea acestuia, precum și în cazurile prevăzute de legislație”.*

De asemenea, menționăm faptul că, angajații Centrului își declară anual averea și interesele personale în conformitate cu Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale.*

Cu referire la segmentul ce ține de achizițiile publice, informația solicitată este disponibilă pe site-ul www.cna.md sau www.tender.gov.md.

Totodată, vă aducem la cunoștință că, structura și efectivul-limită al Centrului sunt aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 34/2016, care poate fi accesată pe link-ul <https://www.cna.md/>

taboneview.php?1=ro&idc=3&t=/CNA/Cadrul-normativ; iar informațiile despre funcțiile vacante pot fi accesate pe link-ul <https://www.cna.md/pageview.php?1mo&idc=118&m/Functii-vacante/Carieregovmd>.

Subsidiar, în urma finalizării procedurilor de angajare, în anul 2022, au fost angajate 21 de persoane (dintre care una în funcție de demnitate publică și 20 persoane în funcții publice cu statut special), iar în anul 2023 - 12 persoane în funcții publice cu statut special (situația la 01.08.2023).

Ce ține de furnizarea datelor privind solicitările de informații procesate în anul 2022, în temeiul Legii nr. 982/2000 *privind accesul la informații*, vă informăm că, pe parcursul anului 2022, corespondența parvenită spre examinare în cadrul Centrului a fost înregistrată în conformitate cu prevederile Ordinului Directorului CNA nr. 98/2019, într-un Registru electronic unic, fără a fi făcută o categorisire a tipurilor de documente recepționate.

Suplimentar, vă sugerăm consultarea Raportului de activitate al CNA pentru anul 2022, precum și a site-ului oficial www.cna.md."

Extras din motivarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale de a refuza accesul la informație de interes public

„Misiunea și activitatea Ministerului, precum și lista instituțiilor din subordine, sunt reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 149/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului.

Bugetul Ministerului este stabilit anual în Legea bugetului de stat și pentru anul 2023 este prevăzut în Legea bugetului de stat nr. 359/2022 și se execută în conformitate cu prevederile acesteia.

Informațiile de interes public, precum datele de contact ale subdiviziunilor Ministerului, lista locurilor vacante, procedurile de angajare, rapoartele de implementare a proiectelor, strategiilor, programelor etc. sunt publicate pe pagina web oficială a instituției: www.social.gov.md. Aceste informații sunt actualizate în mod sistematic, prin urmare, actualitatea lor este incontestabilă.

Remunerarea activității tuturor funcționarilor publici din cadrul Ministerului se realizează în conformitate cu Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, iar declarațiile de venit pot fi accesate pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate: www.ani.md.

Cât privește achizițiile efectuate de către Minister, informații detaliate la acest subiect pot fi vizualizate pe pagina web oficială a Agenției de Achiziții Publice: www.tender.gov.md.

Totodată, planurile de achiziții, rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziții publice etc., sunt publicate pe pagina web oficială a instituției: www.social.gov.md.

În acest context, menționăm că orice persoană are dreptul să caute și să facă cunoștință cu informațiile oficiale, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 982/2000, dar nu și dreptul de a obliga furnizorul de informații să prezinte o informație oficială în corespundere cu anumite preferințe particularizate proprii”.

Extras din motivarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a refuza furnizarea informațiilor de interes public

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF) a examinat cererea de acces la informații și, în ordinea solicitărilor formulate, comunică următoarele.

1. În condițiile statuate la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informații, aplicat coroborat cu prevederile art. 91-94 din Codul muncii, art. 4, 5 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și art. 66 alin. (3) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, informațiile privind identitatea conducătorilor pot fi consultate prin intermediul paginii web oficiale a IGPF www.border.gov.md în directoriul „Despre noi”.

Ulterior, cu ajutorul informațiilor publice plasate în această direcție și a instrumentelor puse la dispoziție de Autoritatea Națională de Integritate, există posibilitatea de a colecta informații din surse publice.

2. Lista contractelor de achiziție publică de bunuri, servicii și lucrări desfășurate pe parcursul anului 2023 de către IGPF poate fi vizualizată accesând link-ul: <https://www.border.gov.md/raportare>. Privitor la informațiile despre concursurile de achiziții publice în derulare, în scopul respectării principiului transparenței și asigurării acestuia, procedurile de achiziții publice inițiate de IGPF sunt publicate pe platforma Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” (MTender), accesând link-ul: <https://achizitii.md/ro/>.
3. IGPF nu dispune de o statistică specifică în acest sens, iar volumul imens de corespondență înregistrat doar pe parcursul anului 2022 (24757 documente la intrare și 10341 documente la ieșire), raportat la numărul de personal, nu poate fi procesat și catalogat în termenii statuați de Legea nr. 982/2000. În același timp, începând cu 2023, autoritatea implementează o soluție informațională, care va permite producerea de informații statistice dezagregate după diverse criterii.”

În concluzie, performanța scăzută a instituțiilor publice în ceea ce privește prelucrarea solicitărilor de informații publice ar trebui să fie atribuită nu numai lipsei unui angajament adecvat față de transparență, ci și calității slabe și ambiguității cadrului legislativ încă în vigoare. Prin urmare, sperăm că noua Lege privind accesul la informațiile de interes public va îmbunătăți în mod semnificativ practica de examinare și soluționare a solicitărilor de către instituții publice.

RECOMANDĂRI

Adoptarea noii Legi privind accesul la informațiile de interes public marchează cea mai importantă schimbare în cadrul legislativ privind transparența instituțiilor publice din Republica Moldova de la intrarea în vigoare a primei Legi privind accesul la informație în anul 2000. Evaluarea, în general, a acestei noi legislații este pozitivă, deși eficiența sa va depinde de abordarea și angajamentul furnizorilor de informații în practica de zi cu zi a aplicării sale.

Guvernul ar trebui să ofere furnizorilor de informații un sprijin extins, dar și o supraveghere administrativă a respectării de către aceștia a noului regim de transparență. Sprijinul ar trebui să fie asigurat în special în contextul noilor standarde proactive privind transparența. Guvernul ar trebui să ia în considerare crearea unei infrastructuri unificate (centralizate) pentru întreținerea paginilor web ale tuturor instituțiilor publice, atât ale administrației publice centrale, cât și ale autorităților locale. Există, de asemenea, loc pentru mecanisme mai centralizate de agregare și publicare a informațiilor, de exemplu, un registru central al tuturor contractelor (inclusiv al achizițiilor de valoare mică), așa cum se prezintă în prezentul raport.

Furnizorii de informații din afara administrației publice centrale, în special autoritățile locale, întreprinderile de stat și municipale, au nevoie nu numai de sprijin tehnic, ci și de conștientizarea obligațiilor lor în materie de transparență. Aceștia ar trebui să beneficieze de cursuri de formare și de asistență constantă în ceea ce privește prelucrarea solicitărilor de informații publice și menținerea cerințelor proactive de transparență.

Noua Lege privind accesul la informațiile de interes public stabilește un mecanism de monitorizare a respectării de către furnizorii de informații a cerințelor legale, de la colectarea datelor și monitorizarea administrativă până la sancțiuni financiare în cazul încălcării dreptului la informare. Cancelaria de Stat, în calitate de principala instituție responsabilă de această sarcină, are nevoie de mai multă capacitate pentru a îndeplini în mod eficient rolul care, în multe alte țări europene, este atribuit unui organ de supraveghere specializat, și anume comisarilor pentru informații.

De asemenea, este necesar să se îmbunătățească mecanismele de raportare și analiză a practicii judiciare în ceea ce privește cauzele bazate pe LAIP. Aceste tipuri de cauze ar trebui să fie distinse în statisticile judiciare ca o categorie separată, astfel încât jurisprudența în acest domeniu să poată fi identificată și analizată în mod regulat. În cele din urmă, Ombudsmanul ar trebui să joace un rol mai activ în acest domeniu. Având în vedere mandatul și competențele sale extinse, Ombudsmanul ar trebui să pună accentul pe monitorizarea performanței furnizorilor de informații. De asemenea, ar trebui să aibă în vedere litigiile strategice, în special în cazurile legate de interpretarea restricțiilor legitime în ceea ce privește accesul la informații. În concluzie, implementarea cu succes a noii legislații se va baza pe eforturile comune atât ale furnizorilor de informații, cât și ale instituțiilor responsabile de sprijin și monitorizare.

ANEXA 1. TRANSPARENȚA PROACTIVĂ – PUNCTAJ

Denumirea instituției	EVALUARE													TOTAL (PUNCTAJ)
	Organigrama	Bugetul/planul financiar pentru anul 2023	Raportul financiar pentru anul 2022	Baza legală	Funcții / servicii	Registrul bunurilor aflate în proprietate	Informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicitațiilor/petițiilor	Informații privind posturile vacante disponibile	Informații privind procedurile de recrutare finalizate (cel puțin pentru 2022 și 2023)	Informații privind licitațiile în curs de desfășurare	Anunțuri privind rezultatele licitațiilor finalizate în 2022 și 2023	Informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituția publică	Salariile conducătorilor de instituție și de subdiviziuni structurale	
Curtea de Conturi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	2	1	21
Serviciul Vamal	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	0	0	1	20
Autoritatea Aeronautică Civilă	2	2	2	2	2	0	2	2	2	0	0	2	2	20
Cancelaria de Stat	2	2	2	2	2	0	2	2	1	0	0	2	2	19
Agenția Națională Transport Auto	2	0	2	2	2	2	2	2	2	0	0	2	1	19
Agenția Servicii Publice	2	2	2	2	2	0	2	2	1	2	0	2	0	19
Parlamentul Republicii Moldova	2	2	2	2	0	0	2	2	2	2	2	0	1	19
Ministerul Justiției	2	2	2	2	2	0	2	2	2	0	0	0	2	18
Serviciul Fiscal de Stat	2	0	2	2	2	0	2	2	2	0	0	2	1	17
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor	2	2	2	2	2	0	2	2	2	0	0	1	0	17
Consiliul Concurenței	2	0	2	2	2	0	1	2	2	0	0	2	2	17
Consiliul raional Drochia	2	2	2	2	0	2	2	1	1	1	1	0	1	17
Ministerul Finanțelor	2	2	2	2	0	0	2	2	1	1	0	2	0	16
Ministerul Afacerilor Interne	2	2	2	2	0	0	2	2	2	1	0	0	1	16
Consiliul Audiovizualului	2	2	2	2	2	0	1	2	1	0	0	2	0	16
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	2	0	2	2	2	0	2	2	2	0	0	2	0	16
Președinția Republicii Moldova	2	2	2	2	0	0	2	2	1	0	0	2	1	16
Banca Națională a Moldovei	2	2	2	2	2	0	2	2	0	0	0	2	0	16
Consiliul raional Edineț	2	2	2	2	0	2	2	2	1	0	1	0	0	16
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	2	0	2	2	2	0	1	2	0	0	0	2	2	15
Agenția Achiziții Publice	2	2	2	2	0	0	0	2	2	0	0	2	1	15

ANEXA 1. TRANSPARENTA PROACTIVĂ – PUNCTAJ

Denumirea instituției	EVALUARE														TOTAL (PUNCTAJ)
	Organigrama	Bugetul/planul financiar pentru anul 2023	Raportul financiar pentru anul 2022	Baza legală	Funcții / servicii	Registrul bunurilor aflate în proprietate	Informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicitărilor/petițiilor	Informații privind posturile vacante disponibile	Informații privind procedurile de recrutare finalizate (cel puțin pentru 2022 și 2023)	Informații privind licitațiile în curs de desfășurare	Anunțuri privind rezultatele licitațiilor finalizate în 2022 și 2023	Informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituția publică	Salariile conducătorilor de instituție și de subdiviziuni structurale		
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	2	0	0	2	2	0	2	2	2	1	0	2	0	15	
Centrul Național de Expertize Judiciare	2	2	2	2	2	0	2	0	0	0	0	2	0	14	
Agencia de Mediu	2	0	0	2	0	2	2	2	1	1	1	1	0	14	
Agencia Națională pentru Sănătate Publică	2	0	0	2	2	0	2	2	2	0	0	1	1	14	
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	2	2	2	2	2	0	0	2	1	0	0	0	0	13	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2	2	2	2	1	0	0	2	2	0	0	0	0	13	
Ministerul Mediului	2	2	2	2	0	0	1	2	2	0	0	0	0	13	
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	2	0	2	2	2	0	2	0	1	0	0	2	0	13	
Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	2	0	0	2	2	0	1	2	2	0	0	2	0	13	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	2	2	2	2	0	0	2	1	1	0	0	0	1	13	
Consiliul raional Cimișlia	2	0	2	2	0	0	2	2	1	2	0	0	0	13	
Consiliul raional Ștefan-Vodă	2	2	0	2	2	0	2	2	1	0	0	0	0	13	
Consiliul raional Strășeni	2	0	0	2	0	0	2	2	1	2	2	0	0	13	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	2	2	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	12	
Agencia Națională a Arhivelor	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	2	0	12	
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	2	2	0	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	12	
Casa Națională de Asigurări Sociale	2	0	0	2	2	0	2	2	2	0	0	0	0	12	
Consiliul raional Criuleni	2	0	0	2	0	0	2	2	2	1	1	0	0	12	

ANEXA 1. TRANSPARENTA PROACTIVĂ – PUNCTAJ

Denumirea instituției	EVALUARE													
	Organigrama	Bugetul/planul financiar pentru anul 2023	Raportul financiar pentru anul 2022	Baza legală	Funcții / servicii	Registrul bunurilor aflate în proprietate	Informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicitărilor/petițiilor	Informații privind posturile vacante disponibile	Informații privind procedurile de recrutare finalizate (cel puțin pentru 2022 și 2023)	Informații privind licitațiile în curs de desfășurare	Anunțuri privind rezultatele licitațiilor finalizate în 2022 și 2023	Informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituția publică	Salariile conducătorilor de instituție și de subdiviziuni structurale	TOTAL (PUNCTAJ)
Ministerul Apărării	2	1	0	2	0	0	1	2	1	0	0	2	0	11
Ministerul Educației și Cercetării	2	0	0	2	2	0	2	2	0	1	0	0	0	11
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	2	0	2	2	2	0	0	2	1	0	0	0	0	11
Inspectoratul de Stat al Muncii	2	0	0	2	0	0	2	2	1	0	0	2	0	11
Agenția de Governare Electronică	2	0	0	2	2	0	2	0	0	1	1	1	0	11
Autoritatea Națională de Integritate	2	2	0	2	0	0	2	1	0	0	0	2	0	11
Invest Moldova Agency/Agencia de Investiții	2	0	0	2	2	0	1	2	2	0	0	0	0	11
Procuratura Generală a Republicii Moldova	2	0	2	2	2	0	1	1	1	0	0	0	0	11
Ministerul Sănătății	2	0	0	2	0	0	2	2	1	0	0	0	1	10
Inspectoratul Național de Probațiune	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0	10
Agencia pentru Supraveghere Tehnică	2	0	0	2	1	0	2	2	1	0	0	0	0	10
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	2	0	0	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	10
Consiliul raional Cahul	2	2	0	2	0	0	1	2	0	1	0	0	0	10
Ministerul Energiei	2	0	0	2	0	0	1	2	2	0	0	0	0	9
Inspectoratul pentru Protecția Mediului	2	0	0	2	0	0	0	2	1	0	1	1	0	9
Agencia Moldsilva	2	0	0	2	0	0	1	2	2	0	0	0	0	9
Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2	1	9
Agencia Navală a Republicii Moldova	2	0	0	2	2	0	1	2	0	0	0	0	0	9
Centrul Național Anticorupție	2	2	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0	9
Consiliul raional Hîncești	2	2	2	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	9

ANEXA 1. TRANSPARENTA PROACTIVĂ – PUNCTAJ

Denumirea instituției	EVALUARE													
	Organigrama	Bugetul/planul financiar pentru anul 2023	Raportul financiar pentru anul 2022	Baza legală	Funcții / servicii	Registru bunurilor aflate în proprietate	Informații de contact pentru depunerea reclamațiilor/solicităților/petițiilor	Informații privind posturile vacante disponibile	Informații privind procedurile de recrutare finalizate (cel puțin pentru 2022 și 2023)	Informații privind licitațiile în curs de desfășurare	Anunțuri privind rezultatele licitațiilor finalizate în 2022 și 2023	Informații privind registrele și bazele de date gestionate de instituția publică	Salariile conducătorilor de instituție și de subdiviziuni structurale	TOTAL (PUNCTAJ)
Comisia Națională a Pieței Financiare	2	0	0	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	8
Consiliul raional Cantemir	2	0	0	2	0	0	2	0	0	1	1	0	0	8
Consiliul raional Orhei	2	0	0	2	0	0	1	2	1	0	0	0	0	8
Consiliul raional Rîșcani	2	0	0	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	8
Consiliul raional Ungheni	2	0	0	2	1	0	1	2	0	0	0	0	0	8
Ministerul Culturii	2	0	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0	7
Consiliul raional Călărași	2	0	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0	7
Consiliul raional Ialoveni	2	0	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0	7
Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	6
Consiliul raional Soroca	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	6
Inspekția financiară	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5
Agenția Națională Antidoping	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5
Centrul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Direcția de justiție a unității teritorial-administrative cu statut special a Găgăuziei (Gagauz-Yeri)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ

Nr.	Tipul instituției	Denumirea instituției	INFORMAȚII SOLICITATE				TOTAL (PUNCTAJ)
			Salarii (cu toate sporurile și indemnizațiile) plătite conducătorilor/membrilor organelor de conducere și conducătorilor subdiviziunilor structurale în 2022; listă defalcată la nivel de persoană individuală	Registrul de evidență a contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, a căror valoare depășește suma de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări fără taxa pe valoarea adăugată pentru anul 2022; părți, valoarea contractului, obiectul, data încheierii contractului	Date privind solicitările de informații publice procesate în anul 2022 în baza Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, inclusiv: a) numărul de solicitări primite; b) numărul de solicitări satisfăcute; c) numărul de solicitări în care accesul la informații a fost refuzat; d) numărul de solicitări redirecționate către alte autorități		
1.		Cancelaria de Stat	0	0	2	2	
2.	Minister	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Niciun răspuns		0	
3.	Minister	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	2	2	2	6	
4.	Minister	Ministerul Finanțelor					
5.	Minister	Ministerul Justiției	0	0	2	2	
6.	Minister	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	2	2	2	6	
7.	Minister	Ministerul Afacerilor Interne	0	0	0	0	
8.	Minister	Ministerul Apărării	0	0	2	2	
9.	Minister	Ministerul Educației și Cercetării	0	2	2	4	
10.	Minister	Ministerul Culturii	0	0	2	2	
11.	Minister	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	0	0	0	0	
12.	Minister	Ministerul Sănătății	0	0	2	2	
13.	Minister	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0	0	2	2	
14.	Minister	Ministerul Energiei	0	0	2	2	
15.	Minister	Ministerul Mediului	0	2	2	4	
16.	Instituție în subordinea ministerului	Serviciul Fiscal de Stat	0	2	2	4	
17.	Instituție în subordinea ministerului	Inspekția financiară	0	0	2	2	
18.	Instituție în subordinea ministerului	Serviciul Vamal	0	0	2	2	
19.	Instituție în subordinea ministerului	Agenția Achiziții Publice	0	0	2	2	
20.	Instituție în subordinea ministerului	Inspectoratul Național de Probațiune	0	2	2	4	
21.	Instituție în subordinea ministerului	Centrul Național de Expertize Judiciare	0	0	0	0	

INDICELE ACCESULUI LA INFORMAȚIE: măsurarea transparenței instituțiilor publice în Republica Moldova
ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ

Nr.	Tipul instituției	Denumirea instituției	INFORMAȚII SOLICITATE				TOTAL (PUNCTAJ)
			Salarii (cu toate sporurile și indemnizațiile) plătite conducătorilor/membrilor organelor de conducere și conducătorilor subdiviziunilor structurale în 2022; listă defalcată la nivel de persoană individuală	Registrul de evidență a contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, a căror valoare depășește suma de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări fără taxa pe valoarea adăugată pentru anul 2022; părți, valoarea contractului, obiectul, data încheierii contractului	Date privind solicitările de informații publice procesate în anul 2022 în baza Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, inclusiv: a) numărul de solicitări primite; b) numărul de solicitări satisfăcute; c) numărul de solicitări în care accesul la informații a fost refuzat; d) numărul de solicitări redirecționate către alte autorități		
22.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Națională a Arhivelor	0	0	0	0	
23.	Instituție în subordinea ministerului	Direcția de justiție a unității teritorial-administrative cu statut special a Găgăuziei (Gagauz-Yeri)	0	0	2	2	
24.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	2	2	2	6	
25.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia de Mediu	0	0	0	0	
26.	Instituție în subordinea ministerului	Inspectoratul pentru Protecția Mediului		Niciun răspuns		0	
27.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Moldsilva	0	2	2	4	
28.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	0	0	0	0	
29.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Națională Transport Auto	2	2	0	4	
30.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Națională pentru Sănătatea Publică		Niciun răspuns		0	
31.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	0	2	2	4	
32.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia Navală a Republicii Moldova	0	2	0	4	
33.	Instituție în subordinea ministerului	Agencia pentru Supraveghere Tehnică					
34.	Instituție în subordinea ministerului	Autoritatea Aeronautică Civilă	2	2	2	6	
35.	Instituție în subordinea ministerului	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	0	0	0	0	
36.	Instituție în subordinea ministerului	Inspectoratul de Stat al Muncii		Niciun răspuns		0	
37.	Instituție în subordinea ministerului	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor	2	2	2	6	
38.	Instituție în subordinea guvernului	Agencia de Governare Electronică	0	0	2	2	
39.	Instituție în subordinea guvernului	Agencia Națională Antidoping	0	2	2	4	

INDICELE ACCESULUI LA INFORMAȚIE: măsurarea transparenței instituțiilor publice în Republica Moldova
ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ

Nr.	Tipul instituției	Denumirea instituției	INFORMAȚII SOLICITATE				TOTAL (PUNCTAJ)
			Salarii (cu toate sporurile și indemnizațiile) plătite conducătorilor/membrilor organelor de conducere și conducătorilor subdiviziunilor structurale în 2022; listă defalcată la nivel de persoană individuală	Registrul de evidență a contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, a căror valoare depășește suma de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări fără taxa pe valoarea adăugată pentru anul 2022; părți, valoarea contractului, obiectul, data încheierii contractului	Date privind solicitările de informații publice procesate în anul 2022 în baza Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, inclusiv: a) numărul de solicitări primite; b) numărul de solicitări satisfăcute; c) numărul de solicitări în care accesul la informații a fost refuzat; d) numărul de solicitări redirecționate către alte autorități		
40.	Instituție în subordinea guvernului	Agencia Servicii Publice	0	0	0	0	
41.	Instituție în subordinea guvernului	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	0	0	2	2	
42.	Autoritate autonomă	Comisia Națională a Pieței Financiare	0	0	2	2	
43.	Autoritate autonomă	Consiliul Concurenței	2	2	2	6	
44.	Autoritate autonomă	Consiliul Audiovizualului	2	2	2	6	
45.	Autoritate autonomă	Centrul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	2	2	2	6	
46.	Autoritate autonomă	Centrul Național Anticorupție	0	0	0	0	
47.	Autoritate autonomă	Autoritatea Națională de Integritate		Niciun răspuns		0	
48.	Autoritate autonomă	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	0	2	2	4	
49.	Autoritate autonomă	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	0	2	2	4	
50.	Autoritate autonomă	Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	0	0	2	2	
51.	Autoritate autonomă	Casa Națională de Asigurări Sociale	2	0	2	4	
52.	Autoritate autonomă	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	0	0	1	1	
53.	Autoritate autonomă	Invest Moldova Agency/Agencia de Investiții		Niciun răspuns		0	
54.	Alte organe centrale	Parlamentul Republicii Moldova	0	0	2	2	
55.	Alte organe centrale	Președinția Republicii Moldova	2	2	2	6	
56.	Alte organe centrale	Curtea de Conturi	2	0	2	4	
57.	Alte organe centrale	Banca Națională a Moldovei	0	0	2	2	
58.	Alte organe centrale	Procuratura Generală a Republicii Moldova		Niciun răspuns		0	
59.	Consiliul raional	Cahul	0	2	2	4	
60.	Consiliul raional	Călărași	0	2	0	2	
61.	Consiliul raional	Cantemir	0	0	2	2	

INDICELE ACCESULUI LA INFORMAȚIE: măsurarea transparenței instituțiilor publice în Republica Moldova
ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ

Nr.	Tipul instituției	Denumirea instituției	INFORMAȚII SOLICITATE				TOTAL (PUNCTAJ)
			Salarii (cu toate sporurile și indemnizațiile) plătite conducătorilor/membrilor organelor de conducere și conducătorilor subdiviziunilor structurale în 2022; listă defalcată la nivel de persoană individuală	Registrul de evidență a contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări de valoare mică, a căror valoare depășește suma de 10.000 lei pentru bunuri, servicii și lucrări fără taxa pe valoarea adăugată pentru anul 2022; părți, valoarea contractului, obiectul, data încheierii contractului	Date privind solicitările de informații publice procesate în anul 2022 în baza Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații, inclusiv: a) numărul de solicitări primite; b) numărul de solicitări satisfăcute; c) numărul de solicitări în care accesul la informații a fost refuzat; d) numărul de solicitări redirecționate către alte autorități		
62.	Consiliul raional	Cimișlia		Niciun răspuns			0
63.	Consiliul raional	Criuleni	0	2	2		4
64.	Consiliul raional	Drochia	2	2	2		6
65.	Consiliul raional	Edineț	2	2	2		6
66.	Consiliul raional	Hîncești	0	2	0		2
67.	Consiliul raional	Ialoveni	2	2	2		6
68.	Consiliul raional	Orhei		Niciun răspuns			0
69.	Consiliul raional	Rîșcani		Niciun răspuns			0
70.	Consiliul raional	Soroca		Niciun răspuns			0
71.	Consiliul raional	Ștefan-Vodă	0	2	2		4
72.	Consiliul raional	Strășeni	0	2	2		4
73.	Consiliul raional	Ungheni	0	0	0		0

INDICELE ACCESULUI LA INFORMAȚIE: măsurarea transparenței instituțiilor publice în Republica Moldova
ANEXA 2. ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC LA SOLICITARE – PUNCTAJ

Nr.	Tipul instituției	Denumirea instituției	Registrul contractelor de achiziții de bunuri și servicii pentru anul 2023: părțile, valoarea contractului, obiectul, data încheierii contractului	Salarii (cu toate primele și indemnizațiile) achitate consiliului de administrație, comisiei de cenzori și administratorului în 2022: listă defalcată la nivel de persoană individuală	TOTAL (PUNCTAJ)
74.	Întreprindere de stat	ÎS Aeroportul Internațional Chișinău	Niciun răspuns		0
75.	Întreprindere de stat	Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova	0	0	0
76.	Întreprindere de stat	ÎS "Administrația de Stat a Drumurilor"	2	2	4
77.	Întreprindere de stat	ÎS "Calea Ferată din Moldova"	Niciun răspuns		0
78.	Întreprindere de stat	ÎS "Poșta Moldovei"	Niciun răspuns		0
79.	Întreprindere de stat	ÎS Combinatul de Vinuri de Calitate "Mileștii Mici"	Niciun răspuns		0
80.	Întreprindere de stat	ÎS "Direcția pentru Exploatarea Imobilului"	Niciun răspuns		0
81.	Întreprindere de stat	ÎS "Direcția pentru Exploatarea imobilului"	Niciun răspuns		0
82.	Întreprindere de stat	ÎS Institutul Național de Cercetări și Proiectări în domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii "URBANPROIECT"	Niciun răspuns		0
83.	Întreprindere de stat	ÎS Institutul de Stat de Proiectare "Ruralproiect"	Niciun răspuns		0
84.	Societate pe acțiuni	"Moldtelecom" SRL	Niciun răspuns		0
85.	Societate pe acțiuni	"Metalferos" SRL	Niciun răspuns		0
86.	Societate pe acțiuni	"Tracom" SRL	2	2	4
87.	Societate pe acțiuni	"Termoelectrica" SRL	0	0	0
88.	Societate pe acțiuni	"Moldova-Film" SRL	2	2	4

ANEXA 3. EVALUAREA CONFORMITĂȚII NOII LEGI PRIVIND ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC CU CONVENȚIA DE LA TROMSØ

Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale (Convenția de la Tromsø) rămâne singurul tratat internațional care se referă în mod specific la dreptul la informare. Republica Moldova a semnat Convenția de la Tromsø în 2010 și a ratificat-o în 2016. Aceasta, însă, a intrat în vigoare abia la sfârșitul anului 2020, după ce a fost atins numărul minim de ratificări. De atunci, Convenția de la Tromsø este un instrument cu putere juridică deplină care ar putea servi drept bază pentru evaluarea cadrelor legislative naționale în materie de transparență.

Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, Convenția de la Tromsø, drept rezultat al unui consens politic care încearcă să reconcilieze diverse tradiții și abordări juridice ale dreptului la informare, nu este cel mai progresist document internațional în acest domeniu. Standardele elaborate de organizații internaționale și ONG-uri oferă cerințe de transparență mai detaliate și mai exigente, de exemplu:

- Principiile legislației privind dreptul la informare formulate de Articolul 19 (ONG care promovează dreptul la informare);¹¹
- Cadrul metodologic pentru evaluarea globală a dreptului la informare;¹²
- Cadrul metodologic SIGMA pentru principiile administrației publice.¹³

Cu toate acestea, asigurarea conformității cu standardele minime stabilite de Convenția de la Tromsø este necesară ca punct de plecare pentru îmbunătățirea nivelului de transparență a instituțiilor publice. Raportul nostru anterior conținea o evaluare bazată pe Legea privind accesul la informație din 2000. Tabelul oferă prima analiză independentă a conformității noii Legi privind accesul la informațiile de interes public cu acest tratat. Analiza se referă doar la dispozițiile Convenției de la Tromsø, care stabilesc cerințe specifice pentru legislația națională în materie de transparență¹⁴.

11 https://www.article19.org/data/files/RTI_Principles_Updated_EN.pdf.

12 <http://www.law-democracy.org/wp-content/uploads/2011/09/Indicatorsfinal.pdf>.

13 <https://sigmaweb.org/publications/Methodological-Framework-for-the-Principles-of-Public-Administration-May-2019.pdf>.

14 Trebuie remarcat faptul că Guvernul a întocmit Raportul național privind punerea în aplicare a Convenției de la Tromsø (a se vedea: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/raport_implementare_conventie_2022.pdf).

Articolul 1 – Prevederi generale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Principiile stabilite mai jos urmează a fi percepute fără prejudicierea acelor legi și reglementări naționale sau tratate internaționale care recunosc un drept mai larg de acces la documentele oficiale.2. În sensul prezentei Convenții:<ol style="list-style-type: none">a. „autorități publice” înseamnă:<ol style="list-style-type: none">1. guvernul sau administrația la nivel național, regional și local;2. organele legislative sau autoritățile judiciare, în măsura în care acestea execută funcții administrative în conformitate cu legislația națională;3. persoane fizice sau juridice, în măsura în care acestea exercită o autoritate administrativă.	<p>În ceea ce privește domeniul de aplicare subiectiv al obligațiilor de transparență, LAI reflectă, în general, standardele minime stabilite de Convenția de la Tromsø, deoarece cuprinde atât autoritățile publice clasice, cât și alte entități implicate în exercitarea competențelor publice.</p> <p>În unele privințe, acesta depășește chiar acest domeniu de aplicare, acoperind instituții precum furnizorii privați de servicii publice (care nu implică exercitarea de competențe publice), întreprinderile energetice sau partidele politice. Ultimul tip de instituții este implicat în regimul legilor privind transparența doar în câteva țări europene, cum ar fi Spania și Polonia.</p>
<p>La momentul semnării sau depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, orice parte are dreptul să informeze Secretarul General al Consiliului Europei, printr-o declarație, că definiția de „autorități publice” mai include una sau mai multe entități care urmează:</p> <ol style="list-style-type: none">1. organe legislative în ceea ce privește alte activități desfășurate de către acestea;2. autoritățile judiciare în ceea ce privește alte activități desfășurate de către acestea;3. persoane fizice sau juridice în măsura în care acestea exercită funcții publice sau operează cu fonduri publice, în conformitate cu legislația națională. <p>b. „documente oficiale” înseamnă toate informațiile înregistrate sub orice formă, elaborate sau recepționate sau deținute de autoritățile publice.</p>	

Articolul 2 – Dreptul de acces la documentele oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Orice parte va garanta dreptul oricărei persoane, fără a o discrimina sub vreun motiv, de a beneficia de acces la documentele oficiale deținute de autoritățile publice, la solicitare.2. Orice parte va lua măsurile necesare pentru a ajusta sau modifica legile naționale în sensul implementării în viață a prevederilor legate de accesul la documentele oficiale, prevăzute de această Convenție.3. Aceste măsuri vor fi luate cel târziu la momentul intrării în vigoare a Convenției date în țara semnatară.	<p>În conformitate cu legea anterioară, în pofida garanției constituționale a dreptului universal de acces la informațiile de interes public, acesta era limitat la rezidenții Republicii Moldova. Persoanele juridice, precum și străinii care nu sunt rezidenți ai Republicii Moldova, nu aveau voie să utilizeze această legislație.</p> <p>LAIIP rectifică această problemă, stipulând că, orice persoană fizică sau juridică are dreptul de acces la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege.</p>

Articolul 3 – Posibile limitări privind accesul la documentele oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<p>1. Orice Parte poate limita dreptul de acces la documentele oficiale. Aceste limitări vor fi stipulate cu exactitate în legislație, fiind necesare într-o societate democratică, și vor fi proporționale cu obiectivul de protejare a:</p> <ul style="list-style-type: none">a. securității naționale, apărării și relațiilor internaționale;b. siguranței publice;c. activităților de prevenire, investigare și urmărire a acțiunilor criminale;d. anchetei disciplinare;e. inspecției, controlului și supravegherii de către autoritățile publice;f. intimității și altor interese private legitime;g. intereselor comerciale și altor interese economice;h. politicilor economice, monetare și de schimb valutar ale Statului;i. egalității Părților în proceduri judiciare și administrării eficiente a justiției;j. mediului înconjurător; sauk. deliberărilor în cadrul sau între autoritățile publice privind examinarea unui caz.	<p>Convenția de la Tromsø conține o listă extinsă de motive, care justifică restricționarea accesului la informații. Lista stabilită în LAIP corespunde acestui standard, oferind posibilități și mai înguste de restricționare a accesului la informații. De exemplu, nu permite o restricție care să protejeze deliberările din cadrul autorităților publice sau dintre acestea cu privire la examinarea unei chestiuni.</p> <p>Există, de asemenea, un test obligatoriu de proporționalitate prevăzut înainte de aplicarea oricăror restricții. Potrivit acestuia, accesul la informațiile de interes public este limitat numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:</p> <ul style="list-style-type: none">a) divulgarea informațiilor va aduce atingere unuia dintre scopurile legitime enumerate la articolul 8 din LAIP;b) prejudiciul care va fi cauzat de divulgarea informațiilor prevalează în raport cu interesul public de a avea acces la informațiile respective.
<p>La momentul semnării sau depozitării instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, Statele vizate pot informa Secretarul General al Consiliului Europei, printr-o declarație, că procesul de comunicare cu Familia Regală, sau Curtea, sau cu Șeful de Stat va fi inclus, de asemenea, în aceste limitări.</p> <p>2. Accesul la informația ce se conține într-un document oficial poate fi refuzat, dacă divulgarea informației ar putea aduce daune oricăror dintre interesele menționate în paragraful 1, însă nu și dacă există un interes public prioritar în cazul dat.</p> <p>3. Părțile pot aplica limitări de timp, la expirarea cărora limitările menționate în paragraful 1 nu mai sunt valabile.</p>	<p>Mai mult, se stipulează, în mod explicit, că interesul public prevalează, în special, în cazul informațiilor a căror divulgare va contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none">a) dezvoltarea de încălcări grave sau în masă ale drepturilor și libertăților omului, precum și ale dreptului internațional umanitar;b) dezvoltarea actelor de corupție sau a actelor conexe;c) dezvoltarea potențialelor conflicte de interese;d) dezvoltarea achizițiilor publice ilegale sau a cheltuielilor ilegale de la bugetele publice;e) prevenirea și dezvoltarea unor amenințări grave la adresa vieții sau a sănătății persoanelor;f) prevenirea și dezvoltarea daunelor aduse mediului;g) înțelegerea unor aspecte pentru care se elaborează politici publice sau se organizează consultări publice;h) asigurarea unui tratament egal în fața legii.
	<p>Aceste dispoziții reflectă o preferință clară pentru transparență, punând totodată în aplicare testul de proporționalitate.</p>

Articolul 4 – Solicitarea accesului la documentele oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Solicitantul unui document oficial nu este obligat să-și expună motivele pentru a obține acces la documentul oficial.2. Părțile pot permite solicitanților să rămână anonimi, cu excepția cazurilor când divulgarea identității este esențială pentru a procesa solicitarea.3. Formalitățile legate de solicitare nu vor depăși cadrul care este esențial pentru procesarea solicitării.	<p>În LAIP se stipulează în mod explicit că solicitările de informații publice nu necesită o motivare. Conținutul necesar al solicitării nu creează o povară excesivă pentru solicitant.</p> <p>Deși nu se permit solicitări anonime, semnătura olografă sau electronică a cererii nu este obligatorie, ceea ce simplifică procedura de depunere a solicitărilor.</p>

Articolul 5 – Procesarea solicitării accesului la documente oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Autoritatea publică va acorda asistență solicitantului, în măsura posibilităților rezonabile, pentru a identifica documentul oficial solicitat.2. Solicitățile accesului la documente oficiale vor fi tratate în mod egal. În cazul în care autoritatea publică nu deține documentul oficial solicitat sau dacă nu este autorizată să proceseze solicitarea respectivă, aceasta referă, ori de câte ori este posibil, solicitarea sau solicitantul către autoritatea publică competentă.3. Solicitățile privind accesul la un document oficial sunt tratate în mod egal.4. O solicitare de acces la un document oficial este soluționată cu promptitudine. Decizia se ia, se comunică și se execută în cel mai scurt timp posibil sau într-un termen rezonabil care a fost specificat în prealabil.5. Solicitarea de acces la un document oficial poate fi refuzată:<ol style="list-style-type: none">i în cazul în care, în pofida asistenței din partea autorității publice, solicitarea rămâne a fi prea vagă pentru a permite identificarea documentului oficial; sauii în cazul în care solicitarea este în mod vădit irațională.6. Autoritatea publică care refuză total sau parțial accesul la un document oficial va oferi explicații privind motivul refuzului. Solicitantul are dreptul de a primi, la solicitare, o motivare în scris a refuzului din partea autorității publice respective.	<p>Furnizorii de informații sunt obligați să ofere asistență solicitanților, în special celor cu nevoi speciale, la depunerea solicitărilor, la primirea și prelucrarea răspunsului.</p> <p>În cazul în care furnizorul de informații nu dispune de informațiile solicitate, acesta va redirecționa solicitarea, integral sau parțial, către un alt furnizor de informații, dacă știe că informațiile solicitate se află în posesia sa.</p> <p>Termenul de procesare a solicitărilor este unul dintre cele mai scurte din Europa.</p> <p>Refuzul sau respingerea solicitării va fi prezentată în scris și va conține o motivare.</p>

Articolul 6 – Forme de acces la documentele oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Când este acordat accesul la un document oficial, solicitantul are dreptul de a alege dacă va examina originalul acestuia sau o copie a lui, sau va primi o copie a documentului, în orice formă sau format disponibil, la alegere, cu excepția cazului când alegerea este irațională.2. Dacă există limitări la o parte din informația din documentul oficial solicitat, autoritatea publică va acorda acces la partea rămasă a informației ce se conține în documentul dat. Orice omisiune urmează a fi indicată clar. Cu toate acestea, dacă versiunea parțială a documentului induce în eroare sau pierde din sens sau reprezintă o sarcină irațională evidentă pentru autoritatea publică, accesul la document poate fi refuzat.3. Autoritatea publică poate acorda acces la un document oficial prin referirea solicitantului la surse alternative ușor accesibile.	<p>Solicitantul poate specifica preferința sa în ceea ce ține de forma de acces la informațiile solicitate. În principiu, această preferință va fi solicitată, cu unele excepții reglementate în mod exhaustiv de articolul 20 alineatul (3). În special, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Convenție, solicitantul ar putea fi referit către „surse alternative ușor accesibile”, și anume pagina web care conține datele solicitate.</p> <p>LAIIP garantează, de asemenea, că, în cazul în care doar o parte din informațiile solicitate constituie informații cu accesibilitate limitată, furnizorul de informații refuză parțial să comunice informațiile și este obligat să comunice informațiile la care accesul nu poate fi limitat.</p>

Articolul 7 – Taxe pentru accesul la documentele oficiale

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Examinarea documentelor oficiale în sediul instituției urmează a fi gratuită. Acest fapt, însă, nu interzice părților de a institui taxe pentru serviciile oferite în acest sens de către organele de arhivă și muzee.2. O taxă poate fi impusă solicitantului pentru eliberarea unei copii a documentului oficial, care urmează a fi rezonabilă și să nu depășească costul actual al reproducerii și emiterii documentului. Grila de taxe urmează a fi publicată.	<p>În temeiul legislației anterioare, nu existau norme clare pentru calcularea taxelor de către autoritățile publice, de ex., nu exista un tarif standardizat pe pagină pentru copiile documentelor solicitate. LAIIP abordează această problemă prin furnizarea unei reglementări cuprinzătoare privind taxele.</p> <p>LAIIP prevede doar două situații în care furnizorul de informații poate, dar nu este obligat, să perceapă o taxă pentru eliberarea informațiilor:</p> <ul style="list-style-type: none">• Solicitantul a solicitat copii pe suport de hârtie ale documentelor care conțin informații relevante, iar volumul de documente care urmează să fie puse la dispoziție, fie prin poștă, fie prin eliberarea documentelor la sediul furnizorului de informații, depășește 20 de pagini. În acest caz, se percepe o taxă standardizată pentru fiecare pagină peste limită (1 leu).• Informațiile sunt înregistrate în altă formă decât pe hârtie sau în format electronic, iar punerea lor la dispoziția solicitantului necesită o muncă suplimentară asociată cu reproducerea sau conversia informațiilor. În acest caz, furnizorul de informații poate percepe o taxă pentru costul de reproducere sau de conversie a informațiilor în formatul solicitat, prezentând un calcul al costului rezonabil al acestei operațiuni.

Articolul 8 – Procedura de revizuire

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<ol style="list-style-type: none">1. Solicitantul, cererea de acces la un document oficial a căruia a fost respinsă, în mod expres sau implicit, în totalitate sau parțial, va avea dreptul la procedura de revizuire într-o instanță de judecată sau în fața unui alt organ independent și imparțial, stabilit de lege.2. Solicitantul întotdeauna va avea acces la o procedură operativă și necostisitoare, care implică reexaminarea deciziei de către o autoritate publică sau revizuirea în conformitate cu paragraful 1.	<p>Accesul la o revizuire externă este asigurat într-un mod rapid și simplu, și anume prin dreptul de a se adresa direct instanței în cazul oricărei încălcări a dreptului la informare. În plus, au fost introduse măsuri speciale pentru a raționaliza controlul judiciar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Principiul procedurii scrise (fără audiere);• Termenul limită de soluționare a cauzei de către instanțe (trei luni, care poate fi prelungit cu încă trei luni).

Articolul 9 – Măsuri complementare

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<p>Părțile vor informa publicul despre dreptul acestuia de acces la documente oficiale și cum acest drept poate fi exercitat. De asemenea, ele vor întreprinde măsuri corespunzătoare pentru a:</p> <ol style="list-style-type: none">educarea autorităților publice cu privire la îndatoririle și obligațiile lor în ceea ce privește realizarea acestui drept;oferi informații în chestiuni sau activități pentru care ele sunt responsabile;administra documentele în mod eficient, astfel încât acestea să fie ușor accesibile; și <p>aplicarea regulilor clare și stabilite pentru păstrarea și distrugerea documentelor lor.</p>	<p>Aceste tipuri de obligații pozitive ale autorităților de stat, legate de promovarea dreptului la informare, sunt acum parțial abordate de LAIIP prin obligația Cancelariei de Stat de a publica rapoarte anuale privind practica de implementare a LAIIP, pe baza datelor colectate de la autoritățile publice. Cu toate acestea, lipsa unui organ specializat în acest domeniu împiedică îndeplinirea eficientă a acestui tip de funcții.</p>

Articolul 10 – Documente făcute publice la inițiativa autorităților publice

Convenția de la Tromsø	Observații privind conformitatea legislației Republicii Moldova
<p>O autoritate publică poate lua măsurile necesare, din inițiativă proprie și atunci când este necesar, pentru a face publice documentele oficiale, pe care le deține, în interesul promovării transparenței și eficacității administrării publice, și pentru a încuraja participarea publicului informat în chestiuni de interes general.</p>	<p>Această prevedere a Convenției de la Tromsø se referă la transparența proactivă, deși stabilește obligații mai degrabă generale și destul de reduse ale autorităților publice cu privire la divulgarea proactivă a informațiilor publice.</p> <p>Cu toate acestea, LAIIP conține o listă amplă de informații care trebuie divulgate în mod proactiv de către autoritățile publice prin intermediul paginilor lor web, iar nerespectarea cerințelor de transparență proactivă ar putea face obiectul unor amenzi impuse de către instanțe la cererea solicitanților interesați.</p>

Convenția de la Tromsø stabilește un standard minim de transparență a instituțiilor publice. Deși legea anterioară conținea mai multe dispoziții, care nu corespundeau pe deplin acestui standard, LAIIP pare să rectifice aceste deficiențe. Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că, alinierea cadrului legislativ cu Convenția de la Tromsø nu este echivalentă cu asigurarea unui drept efectiv de acces la informații în practică, prin urmare, în prezent, este necesar să se pună accentul pe punerea în aplicare a legii.